

Ha a vétkeket számon-
tartod, Uram,
Uram, ki állhat meg
előtted?
Ám nálad van a bocsánat,
hogy féljünk téged.
Zsolt 130, 3–4

Isten temploma vagytok

Megáldották a megújult veszprémi főszékesegyházat, és felszentelték az oltárát

Fotó: Merényi Zita

Nagy ünnepe volt október 5-én délután a veszprémi Szent Mihály-főszékesegyháznak: felszentelték az oltárát, és megáldották falait, megújult épületrészeit, mivel befejeződtek a szakrális terek munkálatai. Udvardy György érsek mutatta be az ünnepi szentmisét és végezte a liturgikus cselekményeket. Az eseményen a város és az ország vezetői is részt vettek.

Az ünnepi szentmisén Székely János, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, szombathelyi megyéspüspök; Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, Felföldi László pécsi megyéspüspök, Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök, a szerzetesrendek elöljárói, valamint a Veszprémi Főegyházmegye papsága koncelebrált.

Együtt ünnepelt a veszprémiekkal Orbán Viktor miniszterelnök és felesége, Lévai Anikó; Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és felesége, Semjénné Menus Gabriella; Navracsics Tibor közgazdasági és területfejlesztési miniszter és családja. Az eseményen jelen volt Porga Gyula Veszprém Megyei Jogú Város polgármestere, Ovádi Péter, a térség or-

szággyűlési képviselője; Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára; Nagy Bálint közlekedéssért és Nacsa Lőrinc nemzetpolitikáért felelős államtitkár, Lánszki Regő építészeti államtitkár, Deák Krisztina műemlékvédelemért és kulturális örökség védelméért felelős helyettes államtitkár; Hölvényi György európai parlamenti képviselő, Takács Szabolcs főispán, valamint a város közéletének és intézményeinek vezetői, képviselői. A főegyházmegye plébániáinak képviselőivel és az érsekség munkatársaival együtt adtak hálát az elmúlt négy év munkálataiért a tervezők, kivitelezők, restaurátorok is.

A főszékesegyházban felhangzott a 2022-ben díjnyertes Gizella-fanfár, majd a megújult harangok zúgására elindult az asszisztencia az érseki palotából.

Udvardy György érsek a szentmise elején elmondta: „Hála van a szívünkben. Az évek óta tartó munkálatok jelentős állomásához érkezünk, a székesegyház és a kultushelyek munkálatainak lezárásához. Hiszem, hogy a szentségre törekvő szolgálja, amit tettünk, hívőknek, nem hívőknek, itt élőknek és zárandokoknak egyaránt.”

(Folytatás a 3. oldalon)

XIV. Leó pápa az ökológiai megtérésről
2. oldal

Átadták
a Caritas Hungarica díjakat
12. oldal

William Blake és kortársai
a Szépművészeti
Barangolás Madridban
Raduly József önéletrajza
Tolkien Triesztben

Felvidéki magyarok búcsúja

A hitről és az összetartozásról a máriavölgyi kegyhelyen

A történelmi Magyarország ősi kegyhelyén, Máriavölgyben köszöntötték Magyarok Nagyasszonyát október 4-én. A felvidéki települések magyar híveivel közösen ünnepeltek a Kárpátaljáról és az anyaországból érkezett zárandokok, és együtt imádkoztak a békéért.

(Tudósításunk a 7. oldalon)

Merjetek álmodni, Krisztussal a békéért tenni!

Reményről és küldetésről Német László bíboros,
belgrádi érsekkel Nagymaroson

Idén október 4-én rendezték meg az őszi Nagymarosi Ifjúsági Találkozót, Add tovább a reményt mottóval. A délelőtti előadást az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye három papja tartotta: Riesz Domonkos és testvére, Benedek, valamint Faragó András (képünkön). A délutáni szentmise főcelebránsa Német László SVD bíboros, belgrádi érsek volt.

Zenés, imádságos ráhangolódással indult a nap a nagymarosi templomkertben. Csizsér László és zene-kara dinamikusan kezdett az októberi napfényben aranyló, kissé hűvös reggelen, majd következett a szokásos táncos „átmozgatás” a főelőadás előtt.

A jelenlévőket, köztük egy nagy csoport Felvidékről érkezett fiatalat,

meghatottan köszöntötte Marton Zsolt váci megyéspüspök: „Isten éltesen mindannyiunkat ezen a szép napfényes szombaton! Az Úr szeret minket. Örülök, hogy itt vagytok. Ti vagytok az Egyház jövője!”

(Folytatás a 8. oldalon)

Részvét és közelség

Buza Patrik és Móré Ágnes
a betegek lelkipogondozásáról

Júliusban volt huszonöt éves a Lelekipogondozói Szolgálat a Budai Irgalmasrendi Kórházban. „Mindnyájunknak szüksége lehet arra, hogy valaki találkozzon velünk válságos élethelyzetünkben” – fogalmazott Buza Patrik, a szolgálat vezetője. Vele és Móré Ágnes lelekipogondozóval beszélgettünk a betegekkel való különleges találkozásról, amely megnyitja őket Isten szeretetének befogadására.

– Mikortól terjedt el a világban a kórházi, intézményi lelekipogondozás, és hogyan kezdődött mindez a Budai Irgalmasrendi Kórházban?

Buza Patrik: Idén százéves a lelekipogondozói mozgalom, amelyet protestáns testvéreink 1925-ben indítottak útjára Amerikában. Bementek a kór-

házakba, a börtönökbe, a katonasághoz, mert fontosnak tartották, hogy megszólítsák az embereket, és az Egyház megtanuljon újra jelen lenni ezeken a területeken is. Amerikában mára a lelekipogondozókat összefogó katolikus szervezet is hatvanéves.

(Folytatás a 9. oldalon)

Nyolcvanéves
az
Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepeelve cikksorozatot indítottunk az elmúlt évtizedek írásainak legjavából válogatva.

(A sorozat következő részét a 12. oldalon olvashatják)

ISSN 0133-1205

25041

Környezetvédelmi értekezések helyett ökológiai megtérésre van szükség

Október 1-jén délután a Szentatya a Castel Gandolfó-i nemzetközi Mariapoli Központban találkozott a Reményt ébreszteni című többnapos konferencia résztvevőivel, melyet a Laudato si' kezdetű enciklika megjelenésének tizedik évfordulója alkalmából rendeztek. Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes beszédének fordítását közlünk.

Kedves nővéreim és fivéreim, békesség veletek!

Mielőtt felolvasnám azt a néhány gondolatot, amelyet előkészítettem, szeretnék köszönetet mondani a két előadónak, akik előttem szölk. Szeretném hozzátenni azt is, hogy ha ma délután vannak közöttünk hősök, akkor azok ti vagytok, akik együtt munkálkodtok a változásért.

Szeretettel köszöntöm a szervezőket, az előadókat, a résztvevőket és mindazokat, akik lehetővé tették e konferencia megrendezését, a közös otthonunk gondozásáról szóló *Laudato si'* enciklika megjelenésének tizedik évfordulója alkalmából. Külön is szeretnék köszönetet mondani a Laudato Si' Mozgalomnak, amely a kezdetől fogva segítette Ferenc pápa üzenetének terjesztését és megvalósítását.

Ez az enciklika erősen hatott a Katolikus Egyházra, és sok jóakarátú embert mozgósított. Kiindulópontként szolgált párbeszédnek, és indítást adott számos közösen gondolkodó csoport létrehozásához, iskolai és egyetemi programhoz, különféle együttműködésekhez és projektekhez minden földrészen. Számos egyházmegyét és sok szerzetes intézményt inspirált különféle tevékenységekre a közös otthonunkról való gondoskodás érdekében, melyek abban is segítenek, hogy újra a szegényeket és a kirekesztetteket állítsuk a középpontba. Hatása elérte a nemzetközi csúcstalálkozókat, az ökume-

nikus és vallásközi párbeszéd területeit, a gazdasági és vállalkozói világot, valamint a teológiai és bioetikai kutatásokat is.

A „közös otthon gondozása” szóhasználat beépült az akadémiai, tudományos és politikai diskurzusokba. Ferenc pápa aggodalmait és ajánlásait nemcsak a katolikusok értékelték nagyra és tették magukévá. Nagyon sokan – az Egyházon kívül is – megértve, képviselve és támogatva érezték magukat a történelem ezen időszakában. Különösen a következő témák keltettek érdeklődést széles körben: a helyzetelemzés (vö. 1. fejezet); az átfogó ökológia paradigmájának javaslata (vö. 4. fejezet); a párbeszédre való állhatatos felhívás (vö. 5. fejezet); a problémák gyökereinek kezelésére szóló buzdítás; valamint a felhívás, hogy „az egész emberi családot egyesítsük a fenntartható és átfogó fejlődés keresésében” (13. pont).

Adjunk hálát mennyei Atyánknak Ferenc pápa ezen ajándékáért és örökségéért! Ezek a kihívások ugyanis ma még időszerűbbek, mint tíz évvel ezelőtt. Társadalmi, politikai, de mindenekelőtt spirituális kihívások ezek: megtérésre hívnak. Mint minden évfordulón, miközben halálával emlékezünk a múltra, felteszünk a kérdést: mit kell megtennünk? Az évek során az enciklika megértésének és tanulmányozásának szakaszából átléptünk az alkalmazás szakaszába. Mire van szükség tehát, hogy a közös otthon gondozása, valamint a föld és a szegények kiállítására való odafigyelés ne tűnjön múlt divatnak, vagy – ami még rosszabb – megosztó témának? A két évvel ezelőtt közzétett *Laudate Deum* apostoli buzdítás meggyezte, hogy a *Laudato si'* után „jócskán akadtak olyanok, akik megpróbálták bagatellizálni” (6. pont) az éghajlatváltozás egyre nyilvánvalóbb jeleit, „neveltségessé tenni azokat, akik a globális felmelegedésről beszélnek” (7. pont), sőt, még

A pápa megáldott egy húszezer éves grönlandi jégtömböt

a szegényeket is hibáztatták azért, amit ők jobban elszednek másoknál (vö. 9. pont).

Az enciklika üzenetének terjesztése mellett ma rendkívül szükséges, hogy visszatérjünk a szívhez. A *Szentírásban* a szív nem csupán az érzelmek és érzések központja, hanem a szabadság székelye. Bár magában foglalja az értelmet, meghaladja és átalakítja azt, integrálva és befolyásolva a személy valamennyi összetevőjét és alapvető kapcsolatait. A szív az a hely, amelyre a külső valóság a legnagyobb hatást gyakorolja, ahol a legmélyebb keresés zajlik, ahol leghitelesebb vágyainkra lelünk, ahol rátalálunk végső identitásunkra, és ahol döntéseink megszületnek. Csak a szívhez való visszatérés révén valósulhat meg az igazi ökológiai megtérés is.

Az adatok pusztá gyűjtésétől át kell lépni a gondoskodásra; a környezetvédelmi értekezésektől a személyes és közösségi életstílust átalakító ökológiai megtérésre. A hívók számára ez olyan megtérés,

amely nem különbözik attól, amely az élő Istenhez fordít bennünket, mert nem szerezhetjük a láthatatlan Istent úgy, hogy közben megvetjük teremtményeit, és nem nevezhetjük magunkat Jézus Krisztus tanítványainak, ha nem osztozunk abban, ahogyan ő tekint a teremtett világra és ahogyan ő gondoskodik mindarról, ami törekény és sebzett.

Kedves barátaim, hitetek indítására legyetek hordozói annak a reménynek, amely annak felismeréséből fakad, hogy Isten jelen van, és már most is működik a történelemben. Idézzük fel, hogyan jellemezte Ferenc pápa Assisi Szent Ferencet: „Egyszerűen és csodálatos összhangban élt Istennel, másokkal, a természettel és önmagával. Rajta megfigyelhető, mennyire elválaszthatatlan egymástól a természetet való aggodás, a szegényekkel való igazságos bánásmód, a társadalmi elkötelezettség és a belső béke” (*Laudato si'*, 10). Adja Isten, hogy mindannyian növekedjünk ebben a négy irányban: Isten felé, felebará-

taink felé, a természet felé és önmagunk felé, állandó megtérésben. Az átfogó ökológia mindezekre a dimenziókra vonatkozik: ha mindegyikben elköteleződünk, növelhetjük a reményt, megvalósítva a *Laudato si'* interdiszciplináris szemléletét, valamint az összefogásra és együttműködésre szóló felhívást.

Egyetlen család vagyunk, közös az Atyánk, aki felkelti napját és esőt hullat mindenki-re (vö. Mt 5,45); egyazon bolygón lakunk, amelyért együtt kell felelősséget vállalnunk. Ezért megismétlem sürgető felhívásomat az összefogásra az átfogó ökológia és a béke érdekében!

Bátorító látni, milyen sokféle szervezet képviselteti magát ezen a konferencián, és milyen sok szervezet csatlakozik a Laudato Si' Mozgalomhoz és a Cselekvési Platformhoz. Ferenc pápa azt is hangsúlyozta, „hogy a leghatékonyabb megoldások nemcsak egyéni erőfeszítésekből, hanem mindenekelőtt a nemzeti és nemzetközi politikában meghozott

nagy döntésekből származnak majd” (*Laudate Deum*, 69). A társadalomnak – nem kormányzati szervezetek és köztes egyesületek révén – nyomást kell gyakorolnia a kormányokra, hogy szigorúbb szabályokat, eljárásokat és ellenőrzéseket dolgozzanak ki.

Ha a polgárok nem örökölnék az országos, regionális és önkormányzati politikai hatalom felett, nem lehet megfékezni a környezeti károkat. Továbbá az önkormányzati rendeletek hatékonyabbak lehetnek, ha a szomszédos települések megállapodnak ugyanazon környezetvédelmi stratégia támogatásában (vö. *Laudato si'*, 179). Kívánom, hogy a következő nemzetközi csúcstalálkozók – gondolok itt az ENSZ harmincadik éghajlatváltozási konferenciájára (COP30), a FAO Világélelmiszer-biztonsági Bizottságának ülésére és az ENSZ 2026-ra tervezett vízügyi csúcstalálkozására – meghallják a föld és a szegények kiáltását, a családok, az őslakos népek, az otthonukat elhagyni kényszerülő és a világ valamennyi hívójének kiáltását. Ugyanakkor bátorítok mindenkit – különösen a fiatalokat, a szülőket, valamint a helyi és nemzeti közigazgatásban és intézményekben dolgozókat –, hogy járuljanak hozzá a „kulturális, spirituális és nevelési feladat” (*Laudato si'*, 202) megoldásához, mindig következetesen a közjóra törekedve.

Nincs helye sem a közönynek, sem a beletörődésnek! Egy kérdéssel szeretném befejezni, amely mindannyiunkat érint. Isten megkérdezi majd, vajon jól műveltük és megőriztük-e ezt a világot, amelyet ő teremtett (vö. Ter 2,15) mindenki és a jövő nemzedékek javára, és hogy gondját viseltük-e testvéreinknek (vö. Ter 4,9; Jn 13,34). Mit fogunk válaszolni? Kedves barátaim, köszönöm elkötelezettségeket, és örömmel adom rátok áldásomat. Köszönöm!

Fordította: Tózsér Andre SP
Fotó: Vatican Media

A Szentatya az életvédelmi kérdésekről

Szeptember 30-án, kedden este Leó pápa a Castel Gandolfó-i Villa Barberini kapuja előtt várakozó újságírók kérdéseire válaszolt, ahogy azt már közel egy hónapja minden kedden este teszi.

A Szentatyát többek között azzal kapcsolatban kérdezték, mi a véleménye arról, hogy Blaise Cupich bíboros, Chicago érseke kitüntetésben akarja részesíteni Dick Durbin demokrata szenátort a migránsok érdekében végzett munkájáért, jöllehet a politikus nyilvánosan támogatja az abortusz legalizálását.

Dick Durbin 1997 óta az Egyesült Államok Szenátusának tagja, Illinois állam képviselőjében. Blaise Cupich bíboros, chicagói érsek ez év

szeptemberében bejelentette, hogy a szenátort életműdíjban részesíti a bevándorlók védelmében tett erőfeszítése miatt. Az elismerést a „Keep Hope Alive” („Tartsd életben a reményt”) elnevezésű, a bevándorlók megsegítésére szervezett egyházmegyei jótékonyági rendezvényen, november 5-én ad-

ták volna át. A római katolikus vallású szenátor azonban 2004 óta nem részesülhet szentáldozásban az illinois-i springfieldi egyházmegyében – ahová hivatalosan tartozik –, mert nyilvánosan támogatja az abortusz legalizálását, és következetesen fellépett az abortuszhoz való jog korlátozása ellen.

Az egyházmegye püspöke, Thomas Paprocki nyíltan kijelentette, hogy Durbin „nem méltó semmilyen katolikus elismerésre”. Több amerikai püspök és katolikus szervezet is nyilvánosan felszólalt a szenátor kitüntetésé ellen. Blaise Cupich bíboros azzal érvelt, hogy Durbin más területeken – különösen a menekültek védelmében – jelentős mértékben képviseli a katolikus társadalmi tanítást, és a díj ennek az elismerését jelentette volna. A vita elérte a Vatikánt is. Miután az esemény világszintű visszhangot keltett, a szenátor szeptember 30-án visszautasította az elismerést.

Leó pápa szeptember 30-án, kedden este fél kilenc körül hagyta el Castel Gandolfót, ahova előző nap este érkezett, ekkor nyilatkozott az újság-

íróknak. „Nem ismerem részletesen ezt az esetet – mondta a pápa. – Úgy vélem, nagyon fontos, hogy a szenátor teljes munkásságát nézzük, amely – ha nem tévedek – immár negyven éve tart az Egyesült Államok Szenátusában. Értem a nehézségeket és a feszültségeket, de – ahogyan magam is beszéltem már erről másokkal – úgy gondolom, fontos hogy számos olyan kérdést is megvizsgáljunk, amelyek az Egyház tanításával összefüggésben állnak. Aki azt mondja, hogy ellenzi az abortuszt, ugyanakkor támogatja a halálbüntetést, az nem igazán az élet védelméért küzd.

Aki azt mondja, hogy ellenzi az abortuszt, de elfogadja a bevándorlókkal szembeni embertelen bánásmódot az Egyesült Államokban, nem tudom,

hogy nevezhető-e valóban életpártinak – hangsúlyozta a Szentatya. – Ezek nagyon összetett kérdések. Nem hiszem, hogy bárki birtokában lenne a teljes igazságnak. Elsősorban azt kérem, hogy legyen nagyobb kölcsönös tisztelet egymás felé, és keressük együtt a választ mind emberként – ebben az esetben amerikai állampolgárként vagy Illinois állam polgáraként –, mind katolikusként, mondván: »Alaposan meg kell vizsgálnunk ezeket az etikai kérdéseket, és együtt kell megtalálnunk az Egyház számára a továbbvezető utat.« Az Egyház tanítása ezekről a kérdésekről nagyon egyértelmű.”

Fordította: Hollósi Judit
Forrás: Vatican News; CNA
Fotó: Vatican News

Isten temploma vagytok

Megáldották a megújult veszprémi főszékesegyházat, és felszentelték az oltárát

(Folytatás az 1. oldalról)

A főpásztor ezután megáldotta a vizet, amellyel meghintette a híveket, a templom falait, az altemplomot, Padányi Bíró Márton sírkápolnáját és a püspöki kriptát.

Az altemplomból az oldalhajóba visszatérve megáldotta a fából faragott Istenanya-szobrot és az egykori Nagyszeminárium kertjében elhelyezett Trónon ülő Istenanya-szobrot.

Az érsek ezután átvonult a Szent György-kápolna maradványait őrző keresztelőkápolnába, és megáldotta azt, majd az új keresztelőkutat is. „Akármilyen, különböző nemzetiségű és eltérő sorsú emberek támadjanak föl testvérekként ebből az életet adó fürdőből, nyilvánítsa őket testvérré a szeretet, ismertesse el őket polgártársaknak az egyetértés. Legyenek az atyai jóságot visszatükröző fiak, Mesterük szavát hűségesen őrző tanítványok, a Szentlélek szavát visszhangzó templomok. Legyenek az evangélium tanúi, az igazságosság művelői” – mondta.

A szentélybe visszatérve a püspök meghintette szenteltvízzel az oltárt is. „Isten, a mi irgalmas Atyánk töltsé be jelenlétével az imádságnak ezt a házát. Szentlelke lakozzék templomában, amely mi magunk vagyunk.”

Az ünnepen a Mendelssohn Kamarazenekar és a főszékesegyház Szent Mihály kórusa végzett zenei szolgálatot Vikman Pál karnagy vezetésével. Koncertélményt nyújtó előadásuk valóban lélekemelő volt.

Homíliájában Udvardy György elmondta, ezen az ünnepen „az embert

Az Emberfia királyi trónon ül, de népének fiai között: Isten lakást vesz az emberek között – fogalmazott az érsek, és hangsúlyozta: Ti választott nép, királyi papság, szent nemzet vagytok. A templom megáldása ezt az isteni méltóságot erősíti meg bennünk. Isten a szeretetével foglal le bennünket, melyet Fiában ismertünk meg. Megajándékozottak vagyunk, Isten bennünk akar élni. Jézus ezt az istenközelséget hozta el hozzánk, áldozata, halála és feltámadása az örök élet ígérését adja nekünk. Isten Szentlelke bennünk van, ő munkálkodik bennünk, formál minket, ő ad új lehetőségeket, erőt, vágyakat. A megváltás a Szentlélekkel való élettel ajándékoz meg minket – mutatott rá az érsek. Az a közösség, amely feladja

törvényének érvényességét. Hálásak vagyunk Boldog Bódi Mária Magdolna boldoggá avatásáért, aki a kereszt, az élet és a remény logikáját választotta. Hisszük, csakis a templomból, a szent helyről forrasozhat lelkipásztori tevékenységünk. „Isten temploma vagytok, Isten lelke bennetek lakik, és megszenteli a világot” – zárta beszédét a főpásztor.

A hitvallás után következett a korábban már megáldott szembemiséző ónixoltár konsekrálása. Ebben már a megáldásakor elhelyezték Szent István király, Boldog Gizella királyné és Szent Imre herceg ereklyéjét.

Udvardy György elmondta a felszentelő imádságot az oltár fölött, majd annak közepére és négy sarkára öntött a krizmából, és megkenete vele a mensát. Ezután egy kis tűzhelyet állítottak az oltárra, és az érsek a parázsra tömjént tett, melynek füstje, mint az imádság, betöltötte a templomteret. Miután letörölték az oltárt, előkészítették a legszentebb áldozat bemutatására.

A szentmise után az érseki palotában folytatódott az ünnepség. Koszóczi Tamás orgonaművész a díszterem barokk hangszerén játszott, a műsorban közreműködött Solymosi Péter trombitaművész.

Takáts István érseki általános helynök köszönetet mondott a jelen lévő állami vezetőknek a várnegyed felújításához nyújtott támogatásért. Veszprém várnegyedében kétszázötven éve nem volt példa ilyen monumentális, történelmi jelentőségű építőmunkára, melyben huszonkét műemlék épület újulhat meg.

Ünnepi beszédében Udvardy György Jeruzsálem felragyogásához hasonlította a veszprémi beruházást, amely a Veszprém–Balaton 2023

Európa Kulturális Fővárosa projekt keretében indult el. Mint mondta, az üdvösség szolgálata kultúrát teremtet. Keresztény kultúránk kinyilatkoztatott kultúra, a hit teremti, s méltóságot, szentséget, igazságot és az élet realitását képviseli. A keresztény ember küzd a jóért. A beruházás azért jött létre, hogy az embereknek legyen jövőjük, reményük – hangsúlyozta az érsek, majd megköszönte a támogatást Magyarországi kormányának és az építkezést segítőknél.

Porga Gyula, Veszprém polgármestere beszédében elmondta, a most megáldott bazilika gazdagítja a templomba járó veszprémieket és azokat is, akik a várra mint kulturális értékre tekintenek. A következő években folytatódik a várnegyed felújítása, Veszprém épületei szebbek lesznek, mint új korukban. A városvezető megköszönte a példás közösségi összefogást,

Orbán Viktor miniszterelnök beszédében elmondta: a mai ünnepen múltunk, magyar történelmünk alapkövéhez térünk vissza, hiszen a Szent Mihály-székesegyház falaiban megtalálhatók a Boldog Gizella által alapított templom építőkövei. „Magyarország története és a kereszténység nem két különálló szál, hanem egyazon szövet szorosan összefonódó fonálai” – hangsúlyozta.

Figyelmeztetett: az iránytűt, amit kétezer éve a kereszténység tart a kezében, ne engedjük elvenni tőle. „Jó tudni és látni, hogy az Egyház ezer év óta szünet nélkül végzi szolgálatát, akár hátszél fúj, akár ellenszél, akár szélcsend van, akár viharokban kell kormányoznia hajóját. Ezek a falak, kövek látták a dicsőséget, amikor a hit ereje a nemzetet megvédeni képes seregeket toborzott, és látták a pusztítást is, amikor ugyanilyen hatalmak dúlták fel őket” – mondta, majd

Udvardy György érsek város- és közösségépítő munkáját. Felvázolta a jövőbeli terveket, melyek szerint Veszprém 2030-ra Európa legélhetőbb városainak sorába lép, s beszámolt arról is, hogy 2026-ban Veszprém és a Bakony–Balaton régió viselheti az Európa Sportrégiója címet.

Ovádi Péter országgyűlési képviselő hangsúlyozta, Veszprém már ezer évvel ezelőtt is a bátor döntések városa volt. Gizella királyné kultúrát hozott ide, István király serege a közelben legyőzte Koppany haderejét, a török hódoltság után Padányi Bíró Márton püspök barokk pompába öltöztette a várost. A bátor tettek napjainkban is folytatódhatnak. „Érsek úr felismerte, milyen lehetőség rejlik Veszprémben, és bátran belevágott a történelmi léptékű fejlesztésbe. Tesszük a dolgunkat bátorsággal, hittel, munkával, tovább építjük Veszprémet.”

hosszan sorolta Veszprém történetének azon eseményeit, melyekben az Egyházat nyomorgatták.

Ismertette, hogy az elmúlt évtizedben közel négyezer templom újult meg a Kárpát-medencében, és több mint kétszáz új keresztény templomot építettek. „Erről az útról nem is fogunk letérni, az egyik kézben a kard, a másikban a vakolókanál.” Hozzátette: fájdalom, hogy az egykor keresztény Európa, amely templom-építő kultúra volt, mára templomrombolók civilizációjává vált; a templomok nagy része kiürült, lebontották vagy bezárták őket.

A miniszterelnök végül köszönetet mondott a veszprémieknek hűségükért és szorgalmukért. Mint mondta, a veszprémiek sikereivel eddig Magyarország is mindig jól járt.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

megszentelő Isten dicséretére gyűlünk össze. Főlerősödik szívünkben a vágyak sokasága, mely a jóra, az igazra, a szentre irányul, és Isten betölti ezt önmagával, sőt új vágyakat ébreszt a szívünkben”.

az ünneplését, elveszíti az életét. – Mi Krisztus módjára akarunk élni, nem rettenünk meg az áldozattól. Az oltárhoz hív Egyházunk, hiszen az élet áldozatból fakad. El akarjuk fogadni a kereszt logikáját, a búzamaz

A hitünk bizalom az Úr szeretetében

Erdő Péter bíboros, prímás vezette az elsőszombati imát Visegrádon

Visegrádon, a Keresztelő Szent János-templomban a magyar ifjúságért és családokért imádkozták az elsőszombati rózsafüzért október 4-én. Az imádságot Erdő Péter bíboros, prímás vezette. A főpásztor ezt követően szentmisét mutatott be a plébániatemplomban.

Erdő Péter bíboros arról beszélt, hogy a farizeusi valóság világában az ember ellenszolgáltatást várt Istentől azért, hogy teljesítette a parancsokat. Úgy gondolkodtak, hogy ha az ember megtartja azt a sok nehéz előírást, amit

a törvény felsorol, azzal joggal szerez magának Istennél arra, hogy jól menjen a sora, és hogy – ebben az időben már hitték – túlvilági boldogság legyen az osztályrésze.

Jézus elutasítja ezt a gondolkodásmódot. Arra tanít minket, hogy Istennel kapcsolatban úgy kell éreznünk magunkat, ahogyan az evangéliumi hűséges szolgálta. El kell fogadnunk, hogy az engedelmesség, parancsainak megtartása és akaratának követése nem ellenszolgáltatás fejében jár Istennek, hanem egyszerűen azért, mert ő az, aki. Neki köszönhetjük a létünket. Ő az egész minden-

ség ura. Ha megkíván tőlünk valamit, azért nincs jogunk ellenszolgáltatást kérni tőle, sem pedig követelőzni vele

szemben. Csak egyet tehetünk: megteesszük, amit kíván.

Isten nem olyan urunk nekünk, mint a lusta házigazda,

aki kiszolgáltatja magát a fáradt szolgával, s mindezt természetesnek veszi. Isten ugyanis mindent nekünk akar ajándékozni. Igenis jutalmazni akarja a jókat, örül annak, ha teljesítik az akaratát; hiszen olvassuk a Bibliában, hogy a megtérő igaznak örülnek a mennyben. Igenis örül neki Isten, igenis megjutalmazza. De ez a jutalom nem ellenszolgáltatás, nem vételár, hanem ajándék. Isten bőségesebben tud megajándékozni minket, mint ahogy mi kiszámíthatnánk azt, s mint ahogy a teljesítményünkért bárkitől is követelhetnénk.

Mindez kapcsolódik a hithez, mert a hit bizalom is. Istenbe vetett hitünk bizalom Isten szeretetében. S az Isten szava, akaratát szerint irányított életünk és erőfeszítésünk nem üzleti befektetés, hanem ennek a bizalomnak és szeretetnek a kifejeződése. Ebben a bizalomban ott van, hogy Isten meg akar ajándékozni minket, mégpedig túláradó módon. Csak egyet kell tennünk: keresni és követni az akaratát. Ehhez kérjük tőle az erőt és a világosságot – zárta beszédét Erdő Péter bíboros.

Forrás: Esztergom-Buda-
pesti Főegyházmegye
Fotó: Mudrák Attila

A BIBLIA ÜZENETE

Hálás emberek egyháza

Lk 17,11–19

Az evangéliumban azt olvassuk, hogy a tíz leprás ezzel a kéréssel lépett Jézus elé: „Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!” Mi magunk is ott vagyunk ebben a jelenetben, mindannyian. Bármilyen leprával küzdünk is, akár testi bajjal, akár lelki megfertőzöttséggel vagy valamiféle szellemi kiszolgáltatottsággal, annak a tíz embernek a kiáltásában benne van a mi hangunk is: „Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!” Jézus megtehetné volna, hogy azonnal gyógyulást ad nekik, és most is megtehetné, hogy rögvest megszabadít bennünket szorult helyzetünkől, hiszen egyedül neki van hatalma erre. Vajon miért nem teszi?

A tíz leprásnak először el kellett mennie a papokhoz, hogy megmutassák magukat. Ez ugyan a gyógyultakra vonatkozó eljárásrend volt akkoriban, Jézus mégis ezt kérte tőlük, még a gyógyulásuk előtt. Talán már megtörtént volna a megtisztulásuk, csak még nem vették észre magukon? Esetleg a gyógyulásba vetett hitüket akarta próbára tenni Jézus, hogy ne csak szóval, hanem tetteikkel is bizonyítsák a Mester erejébe vetett bizalmukat? Vagy valami más miatt írta felül Jézus a zsidó előírást? Nem először tett ilyet, és nem is utoljára. Botrány is lehetett volna belőle. Talán nem távoli párhuzam, ha azt mondjuk, Jézus olyat kért a leprásoktól, mintha ma azt mondaná valakinek, hogy menj áldozni, még mielőtt a gyónásban megtisztulást nyer-nél. Az Ige szava maga a törvény. És lám, mire a papokhoz érnek, megtisztultak. Nem azonnal. Először engedelmeskedniük kellett, újból neki kellett indulniuk az útnak, együtt haladva, a szabályokon túl, mégis beteljesítve a törvényt.

Abban a tíz leprásban ott van az egész emberiség, mi mindannyian. Külön-külön a bajainkkal küzdve, elcsüggedve és kirekesztve, olyanokkal együtt, akikkel gyógyítani egymást nem tudjuk, mégis, lehet, hogy pusztán kényszerből, de együtt vagyunk. Holott

néha valószínűleg csak az áldozati szerepünk köt össze bennünket, az, hogy mindannyian száanalomra méltók és valamiképpen kirekesztettek vagyunk, és csak együtt gyógyulhatunk meg, nem a saját szabályaink, hanem Jézus szava szerint. Mégis, a gyógyulásra és a szabadulásra meghívottan mindannyian be tudjuk fogadni Jézus figyelmes, gondoskodó szeretetét.

Az Egyház azonban kicsi. Az igazi szabadulás végső üzenete egyelőre csak a keveseké: az evangéliumi történet szerint a gyógyultaknak csak a tizede jut el addig. A többi kilenc is gyógyulást nyert Jézustól. Még az is lehet, hogy hálásak. Nem kizárt, hogy valamelyikük később ott volt az első őskeresztények között. Vagy talán mindegyik. De az evangéliumi történetben csak egyetlenegy ment vissza Jézushoz. Ráadásul egy szamariai, akiről ezt igazán nem gondolnánk.

Ő az Egyház képe. Nem zavarja, hogy egyedül van, hogy „kevés”, hogy a többiek nem így csinálják, hanem egyszerűen azt érzi, hogy hálás. Ez pedig mindent felülír. Az igazi hála ugyanis csak személyes lehet: oda kell menni, el kell mondani, meg kell vallani, hitet kell tenni. Az az egy nem tudott másként cselekedni. Vissza kellett mennie a Mesterhez. Érdekes módon a hála is egyfajta kiszolgáltatottság. Csak rajta már nem a lepra, nem valamely betegség vagy félelem az úr, hanem ő, akinél mindannyiunk szabadulása van.

Vajon én még a kilenccel tartok? Vagy már visszafelé? A hála mindennapi gyakorlat. A lepraínnkkal kezdődik, a hit útjával folytatódik, és tíz alkalomból kilencszer lehet, hogy elfelejtjük szabadulásunkat. De egyszer – a tízből egyszer – majd oda tudunk menni ismét a Mesterhez, hiszen nem lehet másként tennünk. A hála tesz bennünket Krisztust követőkké.

Juhász-Laczik Albin OSB

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (93.)

Az Egyház, „fönntartván az igaz hitet, csókkal illeti az emberré lett Krisztus képeit”. Ezt énekeljük, imádkozzuk és valljuk a Görögkatolikus Egyházban azon a vasárnapon, amely október 11. és 17. között „a VII. egyetemes zsinat atyáinak emlékezetéről” szól. Változó ünnep tehát ez a nap, mert nincs biztos, illetve rögzített dátuma. De soha nem marad el a liturgikus naptárból, illetve ennek folytán nem marad ki a liturgikus ünneplésből.

Fontos kérdésben döntött Nikaiában (Nicaeában) a hetedik egyetemes zsinat, amit 787. szeptember 24-től október 23-ig tartottak. A 727-ben Izauri Leó császár által indított képrombolásnak vetett véget hivatalosan: egyházilag és egyben császári, illetve császárnői segítséggel. Megszűnt tehát a szent ábrázolások pusztítása. Legalábbis „hivatalos” formában. Ugyanis „eszmeileg” még napjainkban is él. Ma is támadják (főleg protestáns részről, illetve az úgynevezett kisegyházak oldaláról) az Egyházat a szentképek (és szent ábrázolások) tisztelete miatt. Főleg a keleti Egyházakra irányul ez, ahol tudvalevőleg különlegesen kiemelkedő az ikontisztelet. Azzal vádolnak bennünket – igaztalanul –, hogy imádjuk a szentképeket, ezért bálványimádók vagyunk.

Nos, éppen ez, a hetedik egyetemes zsinat döntött e kérdésben. Határozatba foglalta, hogy a festett és egyéb módon készített szentképek nem bálványok. Amikor tiszteljük azokat, nem imádjuk őket! Főleg nem az anyagukat. Tiszteletünk ugyanis az ábrázolt személyre irányul, nem a festékre, fára, papírra, szövetre, fémre, falra. Semmiképpen nem beszélhetünk „imádásról”, hiszen a zsinati határozat (is) világos különbséget tesz az imádás (latreia) és a tisztelet (dulia) között. Az előbbi egyedül Istent illeti, mivel egyetemesen érvényes az isteni parancs: csak „Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” (Lk 4,8). Az utóbbi pedig a szentekre vonatkozik, akiket „csak” tisztelünk. Egyházunk hagyománya szintén tiszteletre méltó ősiséggel rendelkezik ezen a téren. Ugyanis már az ikontiszteletet

jelentős munkáiban védelmező, nagy tekintélyű Damaszkuszi Szent János (+749) előtt megfogalmazódott a Nagy Szent Bazil (+379) által képviselt hagyomány. Így szól erről liturgikus szövegünk: „a falakon, sima fákon, szent edényeken festett Krisztus képei s az Istenszülő és szentek képmásai előtt tisztelettel hajoljunk meg, félrevetvén a becsmérlők becstelen hitét. Mert az írott képmás tisztelete, mint Szent Bazil mondja, annak eredetijére száll vissza”. Ezzel tehát megvalljuk egyrészt azt, hogy „tisztelettel”, nem pedig „imádással” hajlunk meg a szent ábrázolások előtt, másrészt pedig ennek indoklását is kifejezésre juttatjuk azzal, hogy nem a „képmást” tiszteljük, hanem az „eredetijét”, tehát az ábrázolt személyt (Istenszülőt, angyalt, szentet). Még annyit lehet hozzáfűzni ehhez, hogy a szentképeken megfestett események mind-mind üdvtörténeti események. Tehát ezeket is megilleti a tiszteletünk. Itt is érvényesül a fontos liturgikus alapelv: „amit hiszünk, azt megimádkozzuk”, s „amit megimádkozunk, az az Egyház hite”.

Ivancsó István

OKTÓBER 12., ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP (Mikes, Miksa) – 2Kor 5,14–17 (*A szíriai Námán meggyógyul leprájából, és hálát ad az Úrnak.*) – 2Tim 2,8–13 (*Aki hűségesen kitart Krisztus mellett, az uralkodni is fog vele.*) – Lk 17,11–19 (*Mindenért adjunk hálát az Úrnak, és dicsőítsük őt!*) – **Zsoltosma:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 223 – EE 209, Ho 223 – EE 147, Ho 134 – EE 595, Ho 284 – EE 234.

OKTÓBER 13., HÉTFŐ (Kálmán, Ede, Evárd) – Róm 1,1–7 – Lk 11,29–32.

OKTÓBER 14., KEDD – Szent I. Kallixtusz pápa és vértanú emléknapja (Helén, Alán) – Róm 1,16–25 – Lk 11,37–41.

OKTÓBER 15., SZERDA – **Jézusról nevezett (Avilai) Szent Teréz szűz és egyháztanító emléknapja** (Auróra, Aranka) – Róm 2,1–11 – Lk 11,42–46.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Laudes – ima a felkelő Nappal

Az egyházi közösség ősi hagyománya, hogy a nap meghatározott óráit imádsággal szenteli meg. A zsoltosma imaóráiba bekapcsolódva rendszeresen megszakíthatjuk napi tevékenységünket, hogy Isten jelenlétében elidőzzünk.

Az imaórák liturgiáját imádkozhatjuk könyvből vagy mobilapplikációról, keresztény közösségben vagy akár egyedül, pap vezetése nélkül is. Minden esetben az Egyház hivatalos imádságát végezzük, százezrekkel együtt világszerte. Így módon Istenhez és az egyházi közösséghez kapcsolódunk. Az átimádkozott zsoltárokon, szent szövegeken és könyörgéseken keresztül pedig a legkülönbébb élethelyzetekben imádkozó emberekkel vállalhatunk szolidaritást.

A zsoltosma kitüntetett alkalma a laudes, a reggeli dicséret. Ezt célszerű a nap elején elvégeznünk. Szent Benedek és az ókori hagyomány szerint napkeltekor imádkozták. Az ókori ember még valóban a Nap járásához igazította időbeosztását. A ma használatos időmérték szerint a laudes nyáron a reggeli napsütésben, télen még sötétben hangzik el; ősszel és tavasszal viszont a napkelte ideje fokozatosan áttevődik a laudes kezdete és vége között. Óraátállításkor ez különösen is érzékelhető.

A HÉT SZENTJE

Avilai Szent Teréz

Október 15.

Előkelő családba született, apja Alonzo Sanchez de Cepeda, édesanyja Beatriz de Ahumada volt. Nagy tudásvágy élt benne, ezért mindig új könyvekhez akart jutni. Vonzó egyéniségével nagy hatást tett a környezetére. Amikor köztudottá vált, hogy belép a Kármelbe, mindenki megdöbbent. A kolostorba lépése drámai, fájdalmas lépés volt: „Elhatároztam, hogy közlöm apámmal, és ez nekem ugyanannyit jelentett, mintha beöltöztem volna, mert becsületbeli kérdés volt számomra, hogy hű maradjak a mondott szóhoz.” Apja azonban megtagadta a beleegyezését. Teréz, amikor tizennyolc éves lett, titokban hagyta el a szülői házat, és úgy kérte felvételét az avilai Megtestesülés-kolostorba.

Am a túlzott megerőltetéstől egy év után összeomlott. Vérszegény lett, és köszvényeszerű izületi bántalmak támadták meg, melyek végül négynapos merevgörcsbe mentek át. Már előkészítették a sírját, és néhányan a kolostorban elimádkozták érte a halotti zsoltosmát, ám a görcs egyszer csak feloldódott, Teréz magához tért, és saját kezűleg távolította el szeméről a megszentelt viaszt, amivel a halottak szemét szokták lezárni. Csak a kolostor gyóntatójának gondoskodása akadályozta meg, hogy elevenen eltemessék.

Teréz önéletrajzi feljegyzései már ezekből az évekből is egy mélyen érző lélekről tanúskodnak. Egy alkalommal úgy érezte, hogy Isten egészen áthatja: „Lehetetlen volt abban kételkednem, hogy ő bennem van, és én elmerülök benne.” Ekkor negyvenéves volt. „Az, amit addig éltem, az én életem volt. Az pedig, ami ekkor kezdődött, Isten élete bennem” – írta. Minden erejével arra törekedett, hogy a szívét összhangba hozza Krisztus szívével. Belső élete ettől kezdve gyorsan és merede-

imádkozó közösségben, ahol a laudes időpontja előre meghatározott, könnyen átélhetjük, hogy ilyenkor valóban a felkelő Nappal együtt dicsérjük a Teremtőt. Ha egyedül imádkozunk, akkor is érdemes beiktatunk ezt a negyedórás ritust, ha máshogyan nem tudjuk, akkor munkába menet, vonaton vagy buszon zötykölődve.

A laudes himnusza és zsoltárai sokszor tartalmaznak utalást a napkeltére, a sötétséget legyőző világosságra. Ez az imaóra éppen ezért már napunk kezdetekor a feltámadás örömhírével vigasztal. Előszeretettel imádkozuk ebben az imaórában Zakariás hálaénekét, a Benedictust (Lk 1,67–79). Ez a költemény Krisztusra utaló sorokkal zárul: „hogy bocsánatot nyerjen minden bűnük Istenünk irgalmas szívéből, amellyel meglátogat minket felkelő Napunk a magasságból, hogy fényt hozzon azoknak, akik sötétségben és halálos homályban ülnek, lépteinket pedig a béke útjára vezérelje” (Lk 1,78–79).

Ha ezt hajnalban imádkozzuk, a halál sötét-ségét előző fényesség szimbolikus nyelvezete szinte tapinthatóvá válik.

Gérecz Imre OSB

ken emelkedett a misztikus magasságok felé.

Bármilyen alázatos és tartózkodó volt a kolostori életben, nővértársai „külön-sége” miatt üldözni kezdték. Azzal vádolták, hogy látomásai nem Istentől, hanem az ördögtől valók. E kínos helyzetből négy későbbi szent: Borja Ferenc, Bertran Lajos, Alcantarai Péter és Keresztes János tanúságtétele szabadította meg, akik igazolták misztikájának hiteles voltát. Mint minden igazi misztikus, Teréz is úgy érezte, hogy cselekednie kell, apostoli életre küldett: „Cselekedeteket kell végrehajtani, mindig csak cselekedeteket”, hiszen „nem arról van szó, hogy sokat kell gondolkodni, hanem arról, hogy nagyon kell szeretni”.

Teréz igen hűséges akart lenni a rendi regulához, mert úgy tapasztalta, hogy nagyon eltávolodtak az eredeti karmelita szellemtől. 1562-ben nyitotta meg a karmeliták megreformált (sarutlan) ágának első kolostorát. Sokan és nagy lelkesedéssel csatlakoztak hozzá. Jelentős támaszai voltak Keresztes János és Grácián Jeromos.

Életének utolsó huszonkét éve főleg írással telt. Könyveiben – *Önéletrajzában*, *Az Úr irgalmasságának könyvében*, *A tökéletesség útjában*, *A belső várkastélyban* és *Az alapítások könyvében* – örökölte meg misztikus tapasztalatait. Saját példáján mutatta meg, hogy a barátság Jézussal nem a kevesek kiváltsága, hanem minden ember számára elérhető, akárcsak a másik emberrel való barátság: „Ne úgy képzeljük a lelket, mintha valami csekélyke, szűk dolog volna, hanem úgy, mint egy egész belső világot, amelyben megannyi pazar fénnnyel berendezett lakás van! Ez nem is lehet másképpen, hiszen ott, a lélek bensejében van Istennek lakása is.”

L.K.

A hét liturgiája

C év

LUKÁCS EVANGÉLISTA ÜNNEPE (Jusztusz) – 2Tim 4,9–17b – Lk 10,1–9.

OKTÓBER 19., ÉVKÖZI 29. VASÁRNAP (De Brébure Szent János és Jogues Szent Izsák áldozópapok és társaik vértanúk, Keresztes Szent Pál áldozópap, Nándor) – Kiv 17,8–13 (*Izrael népe a pusztai vándorlás során győzelmet aratott az amalekiták fölött, mert Mózes imádkozott értük.*) – 2Tim 3,14–4,2 (*Isten embere legyen tökéletes és minden jóra kész.*) – Lk 18,1–8 (*Isten meghallgatja azokat, akik őt állhatatosan kérik.*) – **Zsoltosma:** I. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 227 – EE 593, Ho 227 – EE 143, Ho 109 – EE 598, Ho 191 – EE 219.

Kincs a kezünkben

A mesterséges intelligenciáról pedagógusoknak a Sapientián

Mesterséges intelligencia az oktatásban – útmutató középiskolai tanárok részére címmel tartottak szakmai rendezvényt a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola dísztermében október 1-jén. A rendezvény előadói, Szűts Zoltán, Prószyk Gábor és Rubovszky Rita első sorban pedagógusokhoz, iskolaigazgatókhoz, oktatásért felelős szakemberekhez szóltak az igen aktuális témában.

Bagyinszki Péter Ágoston OFM, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola rektora köszöntőjében megemlítette, mekkora kihívás, hogy a diákok a mesterséges

kánja hangsúlyozta: nem kell félni attól, hogy a mesterséges intelligencia használata miatt megszűnik a tanári szakma, inkább csak átalakul, a nevelés kerül a fókuszába. Az előadó beszámolt egy kutatásról, melyben azt vizsgálták, hogy a tanári hivatástudat és a vallásosság milyen módon befolyásolja az MI-eszközök használatát. Hatszáznyolcvan pedagógus válasza alátámasztotta, hogy ez utóbbinak nincs szerepe az eszközök segítségével hívásban, mint ahogyan azt eleve feltételezték. Viszont az láthatóvá vált, hogy a technológiát könnyen megszemélyesítjük, hiszen ugyanazon a csatornán kommunikálunk vele, mint az emberekkel. A kutatás során megfigyelték, hogy a magasabb hivatás-

utakat tud kialakítani, jobban tudja segíteni a speciális tanulási igényű tanulókat, fejlesztheti a kritikai gondolkodást. Az előadó a veszélyekre is felhívta a figyelmet: az eszköz függőséget alakíthat ki, a felhasználó emberi kapcsolatai elszegényedhetnek.

Prószyk Gábor, a Nyelvtudományi Kutatóközpont főigazgatója, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Széchenyi-díjas, Kalazanci-díjas professzora először a nagy nyelvmodellek működését, létrejöttét mutatta be szemléletesen a hallgatóságnak. 2018-ra jelentek meg a nagy nyelvi modellek. Az elsőt a Google hozta létre, de ugyanabban az évben az Open AI is előrukkolt egy generatív előretanított eszközzel, a GPT-vel, közben a Nyelvtudományi Kutatóközpontban is létrehozták a Puli nevű kisebb nyelvi modellt. Ma már rengeteg nagy nyelvi modell létezik, minden kultúra létrehozza a sajátját. A ChatGPT ingyenességét az biztosítja, hogy a felhasználók adatai rendelkezésre állnak, és visszajelzéseket is adnak a rendszernek. Mivel az egyes cégek, mint például bankok számára ez nem feltétlenül jó, belső hálózataiban a kisebb nyelvmodelleket alkalmazzák.

Prószyk Gábor elmagyarázta, mire kell figyelniük a nagy nyelvi modellek használata során. Ha például többször megkérdezzük ugyanarról, elsőként a legvalószínűbb választ fogja adni, majd minden kérdésre módosít a feleletén. Mindez azért van, mert a rendszer nyelvi, és nem világismereti: a nyelvmoddell nem világmodell.

Fontos, hogy jól tegyünk fel a kérdést neki, és mindig ellenőrizniünk kell a választ. A gyerekeket is meg kell tanítani arra, hogy meg tudják állapítani, mi nem igaz a nyelvi modell által generált szövegben. A tanári munka során többek között tanítási terveket, teszteket, gyakorlófeladatokat, ábrákat, diagrammokat, kronológiát lehet készíttetni vele,

segítheti csapatmunkában az ötletelést fejlettségi szintnek megfelelően. A nyelvi rendszerek képekkel, zenével is képesek foglalkozni, például Beethoven kilenc szimfóniája nyomán megírták az MI-vel a 10.-et is.

Rubovszky Rita, a Ciszterci Iskolai Főhatóság főigazgatója arról beszélt, a mesterséges intelligencia milyen helyzetben találta meg az emberiséget, és ehhez elsőként az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Tanszékeivel végzett kutatásuk eredményeit ismertette. Több mint kétszáz óvodapedagógust kérdeztek meg különböző városokban és intézménytipusokban, mit tapasztalnak, hogyan alkalmazza az MI-t a mostani szülőgeneráció. A felmérés során kiderült, hogy a családok jutalomként használják az eszközt.

Most már nem a serdülők-re jellemző, hanem a négy-öt évesekre, hogy a kortársak motiválják őket, és nem a szülők, akik szintén a digitális térben élnek. Bizonytalanság és félelem, döntésképtelenség, identitásválság figyelhető meg

Prószyk Gábor: A ChatGPT rendszere nyelvi, és nem világismereti: a nyelvmoddell nem világmodell

Katolikus Főiskola rektorának a gondolatára, aki szerint a nagy cezúra az emberiség történetében alapvetően az írásbeliség volt, és nem a ChatGPT megjelenése. 1774-ben Az ifjú Werther szenvedéseit például páratlan öngyilkossági hullám követte, ami semmiben nem különbözött a mostani TikTok-kihívásoktól. Nem a digitális eszközt kell tehát démonizálni. Rubovszky Rita hangsúlyozta, hogy az elbizonytalanodás,

nyek megsegítése – ma már nem viszonyítási pontok.

Végül felhívta a figyelmet a szabadság és a személyesség fontosságára. Mint mondta, a család és az iskolánk valójában küzdőterek. A katolikus nevelés válasza, hogy időt kell adnunk a gyerekeknek, velük együtt kell megtanulnunk azt a világot, melyet a mesterséges intelligencia hoz az életünkbe.

Zsódi Viktor piarista tartományfőnök, a Férfi Szerzetesek Konferenciájának elnöke mondott zárszót. Kiemelte, a legfontosabb, hogy amit tanítunk, azt élvezzük, és ebben a mesterségesintelligencia-eszközök is segítenek. A növekedés mindig a Jóistenhez visz minket közelebb. A pedagógus soha nem lesz felesleges a mesterséges intelligencia vonatkozásában sem. A fiatalok világa perspektíva nélküli, és a történelmi tudatot a mesterséges intelligencia sem tudja megadni nekik. „Arra van szükségük, hogy a világlátásokat, a történelmi tudatot meg tudjátok nekik mutatni. Arra vágnak, hogy elmeséljétek az emberiség történetét, ami számukra jövőt és teret ad a boldog életre. Fontos a mesterséges intelligencia, de még fontosabbak vagytok ti, pedagógusok, akik jól fel tudjátok azt használni.”

Vámossy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Rubovszky Rita: Most már nem a serdülők-re jellemző, hanem a négy-öt évesekre, hogy a kortársak motiválják őket, és nem a szülők, akik szintén a digitális térben élnek

intelligencia használata terén ügyesebbek, tájékozottabbak, mint a pedagógusok. A jelenlévőknek éppen ezért ajánlotta a Jáki Szaniszló Társaság munkacsoportja által készített útmutatót, mely gyakorlati segítséget nyújt osztálytermi helyzetekre. A pedagógus tekintélyi szerepe radikálisan átalakul, már nincs meg a klasszikus aszimmetria, mert a mesterséges intelligencia bölcs és kompetens barát szerepébe bújva sajátos tekintélyi szerepet ad a diákoknak.

Szűts Zoltán, az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Pedagógiai Karának dé-

tudattal rendelkező tanárok több aggodalmat fogalmaztak meg az MI-eszközök használatával kapcsolatban.

Felmérések sokasága vetette össze a mesterséges intelligencia és az ember alkotta szövegek jellemzőit. Úgy találták, hogy a gép által írt szövegek nem olyan kreatívak, mint az ember alkotta szövegek, de minden más tekintetben felülmúlják őket. Éppen ezért érdemes használnunk a mesterséges intelligenciát, és érdemes félretenni a félelmeket. A technológia használatával a tanár a nevelésre tud figyelni, személyre szabott tanulási

mindenhol. A szülők félnak a gyerekek reakcióitól, nincs valódi kontroll, nem tudnak bízni a légkört kiépíteni. Beszédes, hogy a felmérésben a „nincs, nem tud, félelem, kiközösítés, szegénység, konfliktus” szavak fordultak elő legtöbbször.

Rubovszky Rita utalt Gloviczki Zoltán, az Apór Vilmos

félelem nem a találmányokból következik, annak oka nem az okostelefon vagy a mesterséges intelligencia. Sokkal inkább az, hogy Európában a kereszténység talaján kialakult értékek – amiket aztán a felvilágosodás deszakralizált, mint a szabadság, egyenlőség, testvériség, tolerancia, szegé-

A görögkatolikus örökség kapuja

Vallásturisztikai központot hoznak létre Nyíregyházán

A Nyíregyházi Egyházmegye nagyszabású, határon átvágó együttműködés keretében hozza létre a térség új kulturális és hitéleti központját Nyíregyházán. A „Katolikus rendezvényturizmus Szabolcs-Szatmár-Bereg és Szatmár megyében” elnevezésű nemzetközi projekt részeként megvalósuló fejlesztés keretében a tiszavasvári római katolikus templom is megújul.

A fejlesztés célja, hogy a legmodernebb eszközökkel mutassa be a görögkatolikus közösség gazdag örökségét, ezzel fellendítve a régió valódi turizmusát. A projekt részeként teljesen átalakítják a

nyíregyházi Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium egykori épületét, hogy egy 21. századi igényeket kielégítő, modern látogatóközpontként szülessen újjá – egy olyan szellemi és kulturális központot hozva létre, amely a helyi közösség, a zarándokok és a turisták számára egyaránt vonzó célpont lesz.

A megújuló épület földszintjén interaktív kiállítóter és emlékszoba fogadja majd a látogatókat, ahol az egyházmegye történelmével és liturgikus kincseivel ismerkedhetnek meg. Az élményt olyan innovatív múzeumtechnikai eszközök teszik teljessé, mint az érintőképernyős információs pultok, projektorok és VR-szemüvegek, amelyek segítségével a múlt szó szerint

életre kel. Az emeleten reprezentatív díszterem, valamint könyvtár és olvasóterem is

helyet kap, amelyek a jövőben kulturális rendezvényeknek, konferenciáknak és koncer-

teknek adhatnak otthont, a csendes elmélyülést keresők számára is nyugalmat biztosítva.

Az épületben helyezik el az egyházmegye kuthatathó levéltári anyagát is, amely a történészek és családfakutatók számára is páratlan forrásokat kínál. A központban kialakított vendégszobák a távolabbról érkező látogatók és kutatók kényelmét szolgálják. A beruházás során az épület infokommunikációs szempontból is akadálymentesítik; virtuális séta és kisfilm is készül, amelyek online is bemutatják majd a központot.

A fejlesztés keretében – mely az Interreg Románia–Magyarország VI-A Programban,

az Európai Unió támogatásával, a „Catholic event tourism in Szabolcs-Szatmár-Bereg and Satu Mare counties” (Katolikus rendezvényturizmus Szabolcs-Szatmár-Bereg és Szatmár megyében; CET) elnevezésű nemzetközi projekt részeként valósul meg – a tiszavasvári római katolikus templom is megújul. A két helyszín együttesen erősíti a régió turisztikai vonzerejét, bemutatva a felekezetek kulturális sokszínűségét és közös értékeit. A projekt célja a közösségi kapcsolatok elmélyítése és egy olyan közös turisztikai kínálat létrehozása, amely a határ mindkét oldalán vonzó a látogatók számára.

Forrás és fotó: Nyíregyházi Egyházmegye

Kanonoki beiktatás Székesfehérváron

Ünnepélyes kanonoki beiktatást tartottak szeptember 29-én a székesfehérvári Szent István király-székesegyházban. Szent Mihály, Szent Gábor és Szent Rafael főangyalok ünnepnapján püspöki szentmise keretében iktatták be a székesfehérvári kanonokok sorába Ugri Tamás pápai káplánt, plébánost.

Az ünnepi szertartás vezetője Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök volt. Ugri Tamást a székeskáptalan idősebb mesterkanonokjának nevezte ki, összes jogaival és kiváltságaiával együtt.

Ugri Tamás az oltárhoz vonult, és az ott elhelyezett *Szentírást* megérintve hitvallást, hűségesküt és engedelmességi fogadalmat tett. Ezután Hajdu Ferenc nagyprépost az újonnan kinevezett kanonok vállára helyezte a mocétumot és a kanonoki jelvényt. Spányi Antal püspök átadta a kinevező határozatot és a viola színű birétumot.

A beiktatási szertartás után az újonnan kinevezett kanonokot a megüresedett székesegyházi stallumba vezették. Beszédében a főpásztor rámutatott, milyen fontosak a kanonoki kinevezések és az a munka, amit a káptalan tagjai az egyházmegye különféle bizottságaiban, vezetőségében végeznek. Megköszönte, hogy a képzett és nagy tapasztalattal rendelkező kanonok véleményét és tanácsait kikerheti a különféle egyházmegyei ügyekben.

„Az egyházmegye legnagyobb kitüntetése, amit méltó, kiváló, fölkészült, szellemiekben, lelkiekben és erkölcsiekben példát mutató, buzgó papnak adhat, hogy a kanonokok sorába emeli. Ősi hagyományra tekint ez vissza. A kanonokok mindig készek voltak arra, hogy a püspököket egy-egy sajátos területen támogassák, vezessék. És készek voltak arra is, hogy életükkel példát mutassanak, buzgón imádkozzanak az egyházmegyéért, annak papjaiért és híveitért” – emlékeztetett a főpásztor, majd Ugri Tamás több évtizedes papi szolgálatát méltatta.

számunkra a végső győzelemre, és ott áll mellettünk, hogy soha ne kelljen félnünk; Szent Gáborról, aki a jó hírt hozza, és segít hallgatni Isten szavára; és Szent Rafaelről, aki kísér bennünket életutunkon, hogy ne vesszünk el, és gyógyítja gyengeségeinket.

Ugri Tamás nagy megtiszteltetésnek nevezte kanonoki kinevezését, melyre igyekezett alkalmassá válni. „Felkészülni – azt hiszem – lelkileg, imádságban lehet. Ez egyfajta szolgálatot jelent. A székesegyház és az egész egyházmegye szolgálatát, imádságban és a lelkipásztori életben is. Szeretnék megfelelni ennek imádságos lelkülettel, példaadó papi szolgálattal” – fogalmazott.

Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye
Fotó: Berta Gábor

A szeretet eszközeivel legyőzzük a sötétséget

Szent Mihály-búcsú az egri székesegyházban

Szent Mihály arkangyal ünnepének vigíliáján, szeptember 28-án tartották az egri székesegyház búcsúünnepét. A szertartás kezdetén Ternyák Csaba egri érsek köszöntötte Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspököt – aki öt éven át az Egri Főegyházmegye segédpüspökeként szolgált –; kifejezte jókívánságait püspöki kinevezésének 10. évfordulóján, majd felkérte a liturgia vezetésére.

„Meghatódottan érkezem mindig Egerbe, a bazilikába, ahol tizenöt éve nyerhettem el a püspökké szentelés kegyelmét” – mondta Palánki Ferenc, és hozzátette: a kegyelem forrásához mindig érdemes visszatérni, hogy meg erősödjünk küldetésünkben, hivatásunkban, mert ezt a kegyelem forrásától, Istentől kaphatjuk. A debrecen-nyíregyházi megyéspüspök homíliájában *Szent János evangéliumára* utalva felidézte Natanael történetét, aki megkérdezte Jézust: „Honnan ismer sz engem?” Honnan ismer bennünket Istent? Az is kérdés, hogy mi hogyan ismerjük meg őt, aki ismer bennünket, és nem ítél el? Aki azért küldte el szent Fiát, hogy „megkeresse és megmentsen, ami elveszett” (vö. Lk 19,10). Isten ismer bennünket, de meghagyja szabad döntésünket, szabad akaratunkat – hangsúlyozta a főpásztor.

Miért fontos, hogy egyre inkább megismerjük Istent? – tette fel a kérdést Palánki Ferenc püspök. – Azért, hogy egyre inkább tudjunk hasonlítani rá és hasonlítani arra a valakire, akinek ő szánt bennünket. Szokás mondani, hogy egy embernek három képe van: az egyik, ahogy magát ismeri; a másik, ahogyan mutatja magát; a harmadik pedig, ahogyan Isten látja őt. S akkor van meg a harmónia, amikor mindezek egybeesnek. Isten „kegyelemmel teljesnek” akar látni bennünket, ahogy megnyitjuk a szívünk ajtaját az ő kegyelme előtt, és befogadjuk tanítását, és akarja, hogy

úgy tudjunk szeretni, ahogy tőle tanultunk. Azért fontos, hogyan ismerjük, ismerhetjük meg Istent a legteljesebb módon, mert ettől függ, milyen lesz a hitünk, elköteleződésünk, hogyan tudjuk teljesíteni küldetésünket. Mert minden ember küldött, Isten küldötte. És jól szervezett seregnek kell lennünk. Nem úgy kell harcolnunk az e világi székzökökkel, ahogy a mai ember teszi, hanem Szent Mihály példájára.

Szent Mihály összegyűjtötte a seregét, és legyőzte a gonosz erőket. Győzelmet aratott. Nekünk is így kell győzelmet aratnunk a rossz fölött. Isten minket is így akar megszervezni. A szeretet eszközeivel le tudjuk győzni a sötét-

séget, a bűnt, a gyűlöletet. Egyre jobban meg kell ismernünk Istent, az élet, a szeretet, a reménység forrását. „Ez a mai ünnep is segítsen bennünket, hogy egyre inkább növekedjünk az ő ismeretében és szeretetében, és segítsen, hogy egyre inkább segítségünk egymásnak jól szervezett seregként a szeretet győzelmét kivívni” – zárta tanítását az egri bazilikában a debrecen-nyíregyházi megyéspüspök. A szentmise körmenettel zárult.

Forrás: Egri főegyházmegye
Fotó: Vozáry Róbert/Szent István Televízió

Egész valótokkal építsétek Isten országát!

Lektorokat és akolitusokat avattak Vácon

Ünnepi szentmise keretében huszonegy lektort és tizenöt akolituszt avatott fel Marton Zsolt megyéspüspök a váci Nagyboldogasszony-székesegyházban szeptember 27-én. A családtagok, rokonok teljesen megtöltötték a templomot.

Ismét Szent Mihály, az egyházmegye egyik védőszentjének ünnepéhez közeli napon tartották meg a lektor- és akolitusavatást a Váci Egyházmegyében. Az avatást óriási ajándéknak nevezte Marton Zsolt megyéspüspök. A képzés felelőse, Farkas László egyenként szólította az albába öltözött lektor- és akolitusjelölteket, akik „Jelen!” válaszukkal megerősítették, hogy az egy-, illetve két éves képzést követően készen állnak az avatásra és a szolgálatra.

Az olvasmányok *Ámosz könyvéből* (Ám 6,1a.4–7), *Szent Pál apostol Timóteusnak írt első leveléből* (1Tim 6,11–16) és *Lukács evangéliumából* hangzottak el (Lk 16,19–31). *Lukács evangéliumában* számos társadalmi kérdés merül fel, a felolvasott szakaszban a szegénység és a

gazdagság szembenállása a dúsgazdag ember és a koldus Lázár történetében. Marton Zsolt szentbeszédében kiemelte: azt tekintjük gazdag embernek, akinek az életét mindenképp meg az anyagi javak, az anyagi jólét határozza meg. Hangsúlyozta, a szegénység nem egyenlő a nyomorral, hanem azt a lelki szegénységet jelenti, amelyben Isten tölti be az ember éle-

tét. Tehát az anyagi javakat csak úgy szabad használni, hogy azok segítsenek eljutni az örök élet felé.

A *Biblia* Isten élő, ma is megszólító üzenete, Isten szava, igéje. A lektor szent feladata, hogy az Egyház tanítása alapján mélyedjen bele a *Biblia* olvasásába és egzisztenciális értelmezésébe. Ne pusztán szolgál felolvasók legyenek, hanem az üzenet élő közvetítőjévé váljanak – biztatta a főpásztor a jelenlévőket. Az akolitusokhoz fordulva azt mondta a püspök, ahhoz, hogy jól láthassák el feladatukat, törekedniük kell arra, hogy szolgálatuk ne csak külsőleg legyen előírászerű és kifogástalan, hanem éljék át hitben és szeretetben a liturgikus ténykedéseket. „Ha lehet, mindig áldozatok, és legyen életek középpontja a szentségimádás! Szívesen és nagy tisztelettel bánjatok az Oltáriszentségben köztünk lévő Krisztussal, akit a gyengéknek, betegeknek is elvisztek! Legyen oltár körüli szolgálatotok során és az Eucharisztia kiosztása közben bennetek öröm és szent megrendült-ség egyszerre a Szent Titok iránt.” Homíliáját

azzal a kívánságával zárta, hogy mind a lektorok, mind az akolitusok Isten országának keresőiként és építőiként legyenek segítségére a plébánosoknak a közösség formálásában. Ehhez pedig teljes önmagukat adják oda.

A szentbeszédet követően Marton Zsolt megyéspüspök egyenként avatta fel először a lektorokat, majd az akolitusokat. Idén huszonegy lektor és tizenöt akolitus nyerte el a szolgálati fokozatot az ünnepi szentmisében, akik a Váci Egyházmegye különböző plébániáiról érkeztek. A szentmise a felolvasói és akolitusi szolgálatot is öklátták el.

A szertartás végén a felavatott lektorok és akolitusok egy-egy szál fehér rózsával köszönték meg feleségüknek, hogy biztos hátteret nyújtott a szolgálat megkezdéséhez.

Forrás és fotó: Váci Egyházmegye

„Istentől ma tiszta ruhát kapnak”

Keresztelő és bérmlás a szombathelyi börtönben

A Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben keresztelőt és bérmlást ünnepeltek szeptember 25-én. A börtön kápolnájában tartott szentmisén Székely János megyéspüspök hat női fogvatartottnak szolgáltatta ki a kereszt-ség szentségét, majd egy elítélt a bérmlás szentségében részesült.

„Az életükben nagyon sok fájdalmas dolog történt. Talán már a gyermekkoruk sem volt fényes. Lehet, hogy sokakban csatlódtak, lehet, hogy sokan leírták önmagukat, sok minden összeomlott az életükben. Sok mindent talán tehettek volna szebben és jobban. A mai napon azonban a sok rossz után valami jó fog történni: Isten gyermekei lesznek a keresztség által. Nemcsak a teremtményei, mint minden ember, hanem a szeretett gyermekei. Isten titokzatos, nem vér szerinti családjának tagjai” – szölt a keresztség felvételét kérő fogvatartottakhoz Székely János püspök.

„Istentől ma tiszta ruhát kapnak, hófehér ruhát. Tiszta lelket. Új, tiszta lapot. Elindulhatnak a szeretet útján. Egy új életet kapnak. Nyissák ki a szívüket, fogadják be ezt a nagy ajándékot!” A szombathelyi főpásztor, miután a keresztség közösség nevében megjelölte őket a keresztség jelével, arra kérte a kereszteleendőket, hogy tegyék le az Urísten elé eddigi életük minden botlását, gondolják végig életük bűneit, sebeit, és kérjék Isten bocsánatát.

A szentleckét *Szent Pál apostolnak a galatákhöz írt leveléből* Tömő János börtönlelkész olvasta

fel, majd szentbeszédében a püspök arra buzdította a keresztség felvételét kérőket, hogy legyenek állhatatosak a hitben, és ezután úgy éljenek, mint a világosság fiai. Székely János hat női fogvatartottat keresztelt meg, majd egy női elítéltné kiszolgáltatta a bérmlás szentségét. Valamennyiüket Tömő János börtönlelkész készítette fel életük e fontos eseményére. A hét női fogvatartott magára öltötte a lélek tisztaságát jelképező fehér ruhát, és átvette az élő hitet szimbolizáló gyertyát.

A főpásztor ajándékként egy-egy rózsafüzért nyújtott át nekik, arra kérve a keresztség közösség új tagjait, hogy „örizzék meg a hófehér ruhát tisztának és ragyogónak, őrizzék meg a hit és a szeretet fényét, az égő gyertyát, és fogják az Urísten kezét, ne engedjék el soha”.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye/Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

A hit és az összetartozás ünnepe Máriavölgyben

(Folytatás az 1. oldalról)

A történelmi Magyarország ősi kegyhelyén, Máriavölgyben köszöntötték Magyarok Nagyasszonyát október 4-én. A felvidéki települések magyar híveivel közösen ünnepeltek a Kárpátaljáról és az anyaországból érkezett zarándokok, és együtt imádkoztak a békéért.

Magyarok Nagyasszonya ünnepére nagy számban gyűltek össze a felvidéki magyarok az ősi búcsújáró helyen. A szentmise főcelebránsa és szónoka Majnek Antal OFM, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye nyugalmazott püspöke volt.

Molnár Tamás, a pozsonyi magyar katolikus hívek lelkipásztora köszöntötte a zarándokok seregét. „A békéért ajánljuk fel ma a szentmisét, felvidéki hívek, Magyarországról érkezett zarándokok és kárpátaljai testvérek együtt, egymásért imádkozunk.”

Majnek Antal püspök homíliájában úgy fogalmazott, mi, akik kisebbségben élünk az anyaország határain kívül, megtapasztaljuk, hogy a nehézségek között megerősödik a hit, a bizalom és az Istenhez való hűség. Szent Ferenc is erre tanít: legyünk kisebb testvérek, ne uralkodni akarjunk, hanem szolgálni a legutolsó helyeken, a legutolsó embereket. Így kerülünk közelebb egymáshoz és Istenhez. Milyen fájdalmas látni, hogy magukat kereszténynek mondó emberek mindkét oldalon egymás halálát kívánják, utálkoznak, gyűlölködnek, és Isten segítségét kérik ahhoz, hogy harcoljanak egymás ellen. Hol van a győzelem? Az utóbbi kilenc, és a legutóbbi három évben különösen sokszor kérdezem ezt én is, mások is. A válasz: Jézus-

nál. Mária és Szent Ferenc is erre mutat. Komolyan kell venni Jézus evangéliumát, minden szavát és tanítását. A győzelem nem a fegyverekben, hanem Jézus nevében van. Így győztek Nándorfehérvárnál is, amikor Hunyadi János és Kapisztrán Szent János megtérésre hívták a katonáikat. A győzelem feltétele mindig a megtérés: elfordulni a bűntől, a hazug ideológiáktól, és teljes szívvel Istenre figyelni. Mária minden ténykedése azért hiteles, mert Jézusra mutat. Az ő nevében van a győzelem. Aki Jézus szavát komolyan veszi, az nem a fegyverekben, hanem Isten erejében bíz. mondta Majnek Antal püspök, és a zsoldárok imádkozására buzdította a híveket.

Ebben a háborús időben különösen nagy szükségünk van arra, hogy Jézusba kapaszkodjunk, aki megváltónk, gyógyítónk és szabadítónk. Isten csak ott tud gyógyulást adni, ahol megtérés történik. A történelem és a Szentírás azt tanítja:

Isten a bűnbánó népnek segít. Jézusba kell kapaszkodnunk, minél nehezebb lesz a helyzet, annál inkább; mert nehezebb lesz – fogalmazott a nyugalmazott főpásztor. „Nekünk, papoknak, püspököknek nagyon össze kellene fognunk az ellenséges ország keresztényeivel. Az Urísten meg fogja mutatni az erejét. Fegyvert kérünk? Nem bízunk az ima erejében? Úgy érzem, nagy a bűne annak a politikusnak, aki jobban bíz a fegyverekben, mint Istenben – mondta Majnek Antal, majd

így folytatta: – Közösen imádkozunk! Isten megmutatná az erejét, ha egy szívvel fordulnánk hozzá. A zsoldárok is ezt hirdetik: ne félj, mert a gonosz végül önmagát pusztítja el! Igen, de ártatlanok is meghalnak, sok szegény férfi. Minden ember kiontott vére Istenhez kiált. Az Urísten minden életet szeret, nem akarja a halált, a betegségeket, a nyomorúságot, a fájdalmat. Mindezt a gonosz lélek és a mi bűneink okozzák. Most itt a lehetőség, hogy megtérjünk Jézushoz, teljes szí-

vünkből rá figyeljünk, benne bízunk, és neki adjunk hálát mindenért, a fölébredéstől az elalvásig. Csak így találunk békét, csak így győzhetünk” – hangsúlyozta a püspök. Molnár Tamás, aki a Pozsonyi Főegyházmegye érseke, Stanislav Zvolenský, valamint a felvidéki Remény katolikus hetilap szerkesztőse megbízásából koordinálta az idei szervezést, a búcsú hagyományának kezdeteiről, háttéréről szolt beszédében: „A máriavölgyi a legnagyobb létszámú magyar búcsú a Felvidéken.

vünkből rá figyeljünk, benne bízunk, és neki adjunk hálát mindenért, a fölébredéstől az elalvásig. Csak így találunk békét, csak így győzhetünk” – hangsúlyozta a püspök. Molnár Tamás, aki a Pozsonyi Főegyházmegye érseke, Stanislav Zvolenský, valamint a felvidéki Remény katolikus hetilap szerkesztőse megbízásából koordinálta az idei szervezést, a búcsú hagyományának kezdeteiről, háttéréről szolt beszédében: „A máriavölgyi a legnagyobb létszámú magyar búcsú a Felvidéken.

A nyugat-szlovákiai régióból érkeznek ide a hívek, főként a Pozsonyi Főegyházmegyből, a Nagyszombati Főegyházmegyből és a Nyitrai Egyházmegyből, de a Besztercebányai Egyházmegye magyar lakta részeiből is jönnek csoportok. Papnövendékként már én is jártam Máriavölgybe a pozsonyi szemináriumból. Mély gyökerei vannak az itt tartott búcsúknak. Feljegyzések szerint Isten szolgája Esterházy János is szervezett már ide zarándoklatokat, melyeken maga is részt vett. Édesanyámtól tudom, hogy kisgyermekkorukban ők is jártak ide magyar búcsúra.” 1996-ban a Remény című hetilap kezdeményezésére tartottak itt első ízben búcsút Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódva, azzal a szándékkal, hogy összefogják a felvidéki magyarokat. Máriavölgy a szlovák és a német katolikusok számára is fontos kegyhely. Német búcsúkat már nem tartanak itt, szlovák búcsút viszont többet is. „Szerettük volna, hogy a Magyarok Nagyasszonya-ünnepi búcsú megmaradjon magyar búcsúnak. Ez azonban nem jelentette azt, hogy a nemzetek ne imádkoznának itt egymásért és a békéért. Ma is ez volt Majnek Antal püspök homíliájának egyik fő gondolata” – mondta Molnár Tamás. A búcsún a völgy védettségében, a fák ölelésében és Szűz Mária gondviselő oltalmában megtelt a zarándokok szíve békével és reménnyel. A Magyarok Nagyasszonya-ünnep

az összetartozás ünnepe is volt Máriavölgyben: Kárpátalja, az anyaország és a Felvidék magyarjai együtt kérték Isten áldását népünkre, és imádkoztak a világ békéjéért.

Máriavölgy (Mariathal, Marianka) ősi búcsújáró hely a Kis-Kárpátok nyugati vonulatánál, Pozsonytól néhány kilométerre. A hagyomány szerint számtalan csodás esemény, gyógyulás kötődik egy itt elrejtett Mária-szoborhoz és a völgyben csörgedező forráshoz. Már a 13. század elején érkeztek ide Mária segítségét kérő zarándokok. Nagy Lajos király (1342–1382), aki maga is nagy Mária-tisztelő volt, szintén ellátogatott ide, és 1377-ben a pálosoknak adományozta a területet, kolostort és templomot építtetett számukra. A pálosok közel négyszáz éven át éltek itt, 1786-ban kellett távozniuk, amikor II. József feloszlatta a szerzetesrendeket. A kegyhelyet ezután a világi paposság vette át, s a továbbiakban is Magyarország egyik legkedveltebb búcsújáró helye maradt.

A templomot a 19. században kétszer is tűzvész pusztította, ekkor alakították át a rokokó stílusban épült főoltárt. A templom boltozatát díszítő festményeken Remete Szent Pál életének és a pálos rend történetének egyes jelenetei láthatók. A 20. század elején épült meg a meredek hegyoldalba vezető kálvária, valamint a templom és a kegykápola között a lourdes-i barlang. Máriavölgyben ma a lengyel alapítású Getszemáni Vigasztaló Testvérek Kongregációjának (CCG) közössége működik. A templom 2016-ban basilica minor rangot kapott. Trautwein Éva Fotó: Lambert Attila

Most kedvezménnyel kapható két, Szent II. János Pál pápáról szóló könyvünk

Karol Wojtylát 1978. október 16-án választották meg pápának. Székfoglaló szentmiséjét október 22-én mutatta be a Szent Péter téren. Ekkor hangzott el a híres „Ne féljete!” felszólítás. A szent pápa liturgikus emléknapija október 22. Rá emlékezve a Pap bácsi, kösd be a cipőmet! és az Önéletrajz című kötetek most 25% kedvezménnyel vásárolhatók meg az Új Ember könyvesboltban.

A Pap bácsi, kösd be a cipőmet! című könyvben anekdotákat olvashatunk Szent II. János Pál pápáról. Kedvcsinálónak álljon itt három történet.

A világ előkelőségei II. János Pál látogatásai előtt gyakran megtanultak néhány mondatot lengyelül. A pápa iránti rokonszenvük és elismerésük jeleként kedveskedni akartak ezzel a gesztussal, ahogyan a pápa is nagy odaadással igyekezett megismerni a felkeresett országok nyelvét, kultúráját. A lengyel nyelv a Vatikánban is egyre népszerűbb lett. A hivatali személyzet tagjai közül sokan megtanultak legalább köszönni a pápa anyanyelvén. De olyanok is akadtak, akik komolyan kezdtek lengyelül tanulni. Állítólag az egyik ismert prelátus is beszerezett egy lengyel nyelvkönyvet, és elkezdett

tanulni belőle. Egyik nap, amikor a folyosón összetalálkozott II. János Pállal, meg akarta kérdezni, hogy érzi magát. De eltévesztett egy szót, így végül ezt kérdezte: „Hogy érzi magát a kiskutya?” A pápa először csodálkozva nézett rá, majd tréfásan így válaszolt: „Vau, vau!”

Az egyik apáca, aki a pápa lakosztályán dolgozott, egy nap nagyon fáradtnak látta II. János Pált, és bevallotta neki: „Aggódom Szentséged miatt”. „A szentségem miatt én is aggódok” – felelte azonnal mosolygva a pápa.

II. János Pál a pápasága idején több mint kétszázötven olasz települést keresett fel, száznál is több külföldi apostoli útja során 131 független államban járt. Nem véletlen, hogy sokan „utazó” vagy „zarándok” pápának nevezték. A ’90-es évek közepén a Vatikánban egy vicc is elterjedt utazásai kapcsán: „Mi a

különbség Isten és II. János Pál pápa között? Isten mindenütt jelen van, II. János Pál pedig már mindenütt volt.”

Szent II. János Pál pápa soha nem írt önéletrajzot, de beszédeiben, írásaiban, valamint a vele készült interjúkban gyakran felidézte életének fontosabb eseményeit, személyes emlékeit. Ezeket a visszaemlékezéseket válogatta és fűzte egységes egésszé Justyna Kiliańczyk-Zięba, a krakkói Jagelló Egyetem adjunktusa.

A maga nemében egyedülálló kiadvány Lengyelországban 2003-ban, II. János Pál pápává választásának 25. évfordulója alkalmából jelent meg. Az első kiadást hamarosan újabbak követték, a könyv igazi bestseller lett.

A Szent II. János Pál pápa Önéletrajz című kötet egyszerre megható és elgondolkodtató mű, amelyből nemcsak a szent pápa életének történetét ismerhetjük meg, de saját életünk és a keresztény hivatás számos kérdésére is választ kapunk.

Mind két könyvet Koncz Éva fordította.

A Pap bácsi, kösd be a cipőmet! és a II. János Pál pápa: Önéletrajz című kötetek októberben 25% kedvezménnyel vásárolhatók meg az Új Ember könyvesboltban (Budapest, V. kerület, Frenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–18 óráig).

Gazdasági fórum a szerzetesi együttműködés jegyében

A Magyarországi Szerzeteselőjárók Konferenciájának Irodája (MSZKI) szervezésében, a szerzetesrendek gazdálkodását segítőnek megnevezik alkalommal tartottak gazdasági fórumot a budapesti Ward Mária-iskolában október 1-jén.

A szerzetesi iroda szándéka egyrészt az, hogy fókuszált tematikát tudjanak ajánlani a résztvevőknek, biztosítva a folyamatos tanulás és fejlődés lehetőségét a gazdasági területen; másrészt lehetőségeket szeretnének adni a találkozásra, kinek-kinek a szerzetesi szerepéhez vagy a gazdasági területen betöltött munkaköréhez illeszkedően.

A fórumon közel hatvanan vettek részt, külföldre szerzetesrendek gazdasági vezetői és munkatársai. A nap első előadója Varga Mária, a piarista rend tartományi számvetési vezetője volt, aki a gazdasági szabályzatról és a számláutól beszélt. Hangsúlyozta, hogy az előadás célja a megértés, nem a közlés. Felmérte, milyen állapotban van a gazdálkodással összefüggő szabályzat a jelen lévő közösségekben, és ehhez mérten tért ki részletesebben egy-egy témakörre.

A délelőtti második részében Sándor Cecília, a Pannonhalmi Főapátság gazdasági vezetője tartott előadást a pénzügyi szabályzat céljáról, tartalmáról és kötelező elemeiről. Mindkét előadó anyagát megkapják majd a jelenlévők, hogy segítségként tudják használni.

Délután szekcióbeszélgetéseket tartottak csoportokban, feldolgozva a nap folyamán hallott előadásokat és megbeszélve a felmerülő kérdéseket. Az összejövetel végén, a nap összegzése mellett a szervezők és a

résztvevők kifejezték, hogy tovább folytatják ezt az együttműködést. A szerzetesi iroda, illetve a gazdasági munkacsoport örömmel és köszönettel vesz témajavaslatokat, kérdéseket, ötleteket a gazdasag@szerzetesek.hu e-mail-címen.

Forrás és fotó: MSZKI

Merjetek álmodni, Krisztussal a békéért tenni!

Reményről és küldetésről Német László bíboros, belgrádi érsekkel Nagymaroson

(Folytatás az 1. oldalról)

A délelőtti főelőadást kivételesen hárman tartották: Riesz Domonkos, Riesz Benedek és Faragó András. „Az idei szent-évben egy római zarándoklaton Szent Péter sírja közelében imádkozva hálával töltött el, amikor arra gondoltam, hogy Jézus az egyszerű halászbembert hívta meg tanítványának és formálta szentté. Ugyanakkor Péter apostol igenje nélkül ma nem lehetnénk itt Egyházunk tagjaiként” – kezdte Faragó András, a Budapest-Pestszentlőrinci Mária Széplőtelen Szíve Főplébánia káplánja. „Ha engeded, hogy Jézus formáljon, meglehet, egykor majd téged is tisztelni és szeretni fognak azért, hogy általd sokan megtapasztalhatták Isten szeretetét” – mondta a hallgatóságot megszólítva a fiatal pap.

A folytatásban Riesz Benedek, a Budapest-Angyalföldi Szent Mihály Plébánia papi közösségének tagja az Úr közelségének megtapasztalásáról beszélt. Mint mondta: „az utóbbi időben nemcsak a lángoló, tüzes, örömet és életet adó, gyönyörűséges jelenlétét, hanem egy újszerű tapasztalatot is átélhettem: mérhetetlenül finom módon megengedi, hogy érzekjem az »igenjeim« mellett az általam kimondott »nemek« súlyát is; és hogy megtapasztaljam azt is, ahogy nem utasít el, nem ítélt el ezek miatt; irracionális módon, indokolatlanul hűséges marad hozzám, mellettem áll. Együttal azt is érzékelem, hogy egyre mélyebbre, egyre többre hív. A válaszuk erre nem is lehet más, mint hogy a mennyországot választjuk. Amit már most élhetünk, már most is észlelhetjük azt, ami ott van: dicsérhetjük Istent, és összekapcsolódhatunk a mérhetetlen szeretetben”.

Ezután Riesz Domonkos, a Budapest-Kispesti Nagybaldogasszony Főplébánia káplánja vette át a szót. Arról beszélt, hogy Isten reményt ad, de nem mellékel hozzá fogatókönyvet az életünkről. Ő tudja, hogy miként fordulnak majd jóra a dolgaink, de nem oldja meg a gondjainkat a mi csettintésünkre, ugyanakkor velünk marad a világ végéig, nem kell egyedül szembenéznünk a nehézségekkel. Az előadó a lelkiülethez segítségül ajánlotta a rendszeres

imádságot, amelyhez meg kell teremteni a megfelelő teret, és időt kell szakítani a napból, „amikor lehalkítjuk a telefonunkat és felerősítjük a »hallókészségünket«. A figyelmünket Isten felé irányítjuk, azért, hogy formálhasson minket”. Mindezek ellenére nem a mi erőfeszítésünk a fontos, hanem az, hogy az Úr is vágyódik ránk. Ebből ered a reményünk. „Papként látom, látjuk, hogy a traumákra, sebekre ő ad gyógyírt”, átláthatatlan problémahalmazainkat ő tudja kibogozni, Isten közelségét megtapasztalva megérkeznek a válaszok legmélyebb kérdéseinkre.

Három fiatal pap tartotta a főelőadást

Riesz Benedek hangsúlyozta: „Nemcsak »random« vagyunk a világban. A mindenség velünk, veled és velem teljes. Az Úr teremtese vagyunk, ő ad távlatot az életünknek akkor is, amikor fájdalmas dolgok érnek bennünket – és nem csak pár évtizedről van szó. Amikor a szívünkkel is elhisszük az örökkévalóságot, s azt, hogy ez már most is itt van, akkor valami történik bennünk” – mondta Riesz Benedek. C. S. Lewis gondolatai nyomán lesögezte: Jézus személye, üzenete vagy végtelen értékű, vagy semmi jelentősége, de olyan nincs, hogy „méréskelten fontos”. Ezért kell továbbadnunk a reményt. „Ha ezt felismertük, vége az imádkozgatásnak, a félmegoldásoknak.”

A továbbiakban Riesz Domonkos arról beszélt, hogy nem lesz élet bennünk, ha nem adjuk tovább a reményt. Ez egy különleges törvényszerűség, de valóságos – mondta. Őva intett attól, hogy a remény továbbadásával addig járjunk, amíg el nem rendeződik az életünk. „Gondoljunk Jézus tanítványaira, akik sok esetben még meg sem értették őt, mégis küldetést kaptak.”

Faragó András hozzátette: az örömmel egyébként is az a természete, hogy megosztásra vár, ahogy ezt a Feltámadottal való találkozások evangéliumi történeteiben is jól láthatjuk.

Az előadás további részében Riesz Domonkos a remény továbbadásának módjához adott segítő támpontokat: „Ne féljünk attól, hogy csetlünk-botlunk, bénák leszünk, vagy nem tudunk válaszolni a felvetődő kérdésekre! Tudsz reményt adni, és ez nagyon fontos! Adott esetben egy mosollyal, gesztussal, ugyanakkor a megfelelő időben szavakkal is, figyelve a másik emberre, a bánatára, örömére, és meg-

des elmékedései zárták, amelyek már átvezettek a szentségimádás alkalmába.

Az imádság ideje alatt a résztvevők közbenjáró imát is kérhettek a jelen lévő szolgálattevőktől. A szentségimádás végétől a szentmise kezdetéig lehetőség nyílt szentgyónásra, lelkibeszélgetésre. A betegséggel küzdő, de ez alkalommal remek testi-szellemi állapotban lévő, kilencvennyolc éves Kerényi Lajos piarista szerzetes elmékedést tartott a nagymarosi templomban, és egy aranylakodalmas házaspárt is megáldott. A párt ötven évvel ezelőtt ő eskette.

Ebéd után megkezdődtek a fakultációk. A délutáni szentmise előtt a Piros pólósok szervező-segítő-animátori csapatának tanúságtételét hallhatták a találkozó résztvevői a nagymarosi templomkertben. A személyes imádságról, a Jézussal való kapcsolatról, a Lélek erejéről, vezetéséről szóltak keresetlen, őszinte szavakkal.

A délutáni szentmise főcelebránsa Német László bíboros, belgrádi érsek volt. A szertartáson Marton Zsolt váci megyéspüspök; Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök, a Magyar Ka-

A Piros pólósok tanúságtétele a templomkertben

hallgatva őt, hogy mire vágyik. Meg kell fogalmaznunk, hogy Isten ad választ a kérdéseire; és beszélhetünk a Jézussal kapcsolatban lévő életünkről. Hívjuk közösségbe, s a közösség tagjait készítsük fel a hit iránt érdeklődő befogadására!” Felelősséggel tartozunk a másik emberért, de az is igaz, hogy nem mi teremtettük őt. „Hagynunk kell, hogy az Úr munkálkodjék az életében. Nem baj, ha tanúságtételünk nem tökéletes, Jézus közvetlen tanítványai sem voltak mindig a helyzet magaslatán. Isten velünk van a szeretet túleréjével.”

Az előadást a három fiatal pap szemlélődésre hívó, csen-

tolikus Püspöki Konferencia Ifjúsági Bizottságának elnöke; Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök és számos paptestvér koncelebrált. A szertartás elején Dobszay Benedek OFM, a Nagymarosi Ifjúsági Találkozó szervezőstábjának tagja köszöntötte Német László bíborost, érseket, valamint a nyolcvanestendő Vargha Miklós Péter atyát és Fazekas Katalint, aki sekrestyésként immár harminchárom éve készíti elő a nagymarosi találkozó liturgikus eseményeit. Tapssal köszöntötték a Piros pólósok harminc évvel ezelőtt alapított animátori-segítői csapatát is, valamint a nagymarosi szer-

Német László bíboros, belgrádi érsek először látogatott Nagymarosra

vezőstáb születésnapos tagját, Hadi Ritát.

Német László bíboros a szentbeszédében kifejtette: „Isten minden embernek reményt, hitet és szeretetet ajándékozott, de mi, keresztények azt mondjuk, a mi reményünk Krisztusban még erősebbé vált, mert ő emberré lett értünk, köztünk élt, meghalt értünk, és feltámadt. A láthatatlan, feltámadt Mester velünk van. Fizikailag is jelen van, méghozzá a Szentírásban, Isten ígében: nemcsak betűk sokasága az, amit olvassunk, hanem az élő Isten Lelke, amely Jézusban látható formát öltött. Ferenc pápa is a Szentírást, Szent Pált idézi, amikor azt mondja: a remény nem csal

ellen, kérve azok kivizsgálását és a felelősök megbüntetését. Március 15-én félmillió ember gyűlt össze Belgrádban. „Teljes nyugalomban vonultak. Érezni lehetett a reményt, hogy sikerül megváltoztatni valamit – mondta a főpásztor. – Amikor egy közösség reménykedik, valami plusz erő keletkezik, a jónak a működése nyilvánul meg az emberekben, azzal a tudattal, hogy a problémák békében és szeretetben, párbeszéddel megoldhatók, és nincs félrevezető hazugság. Ez hihetetlen nagy erő. De nem mindig tudjuk megvalósítani.”

A bíboros rámutatott: a mi keresztény reményünk is zarándokút, beteljesedésről be-

A Gyerekmaros lelkes csapata

meg. Krisztus sohasem hagy minket egyedül.”

A főpásztor a reményről szólva arra buzdította a fiatalokat, hogy merjenek nagyot álmodni, ahogy például Martin Luther King polgárjogi harcos is tette, aki az afroamerikaiak hátrányos helyzete ellen küzdött. A belgrádi érsek a Szerbiában 2024. november 1-je óta tartó kormányellenes tüntetés-sorozatról is beszélt, amely azután kezdődött, hogy tizenhat ember meghalt, amikor az újjvidéki (Novi Sad) vasútállomás teteje leszakadt. Egyetemisták vezetésével tömegek tiltakoznak azóta is a mostani politikai-gazdasági rendszer hibái

teljesedésre halad előre. Sokszor újra kell kezdeni. A szent-év éppen az újrakezdésre való felszólítás a világ zúrzavarában. Ahogy Ferenc pápa írja: „a megosztottság közepette is fedezzük fel a lehetőséget az újrakezdésre!” Német László összegzőként hozzátette: a remény zarándokai vagyunk Krisztussal élve, belőle táplálkozva, felé haladva, békét, bizalmat, örömet hordozva.

A szentmise után zenés, táncos, kötetlen közösségi együttléttel zárult az ifjúsági találkozó.

Körössy László
Fotó: Pesti Dóra,
Szilvay Zsigmond

A Győri Egyházmegye jubileumi ifjúsági találkozóját szeptember 25-én tartották a csornai Jézus Szíve-templomban, négy oktatási intézményből közel nyolcszáz diák részvételével. Koncelebrált szentmisét mutatott be Veres András győri megyéspüspök. Az ifjúsági találkozón Dolhai Attila színész vallotta meg hitét a diákok előtt.

A remény üzenetét hallgatta meg a részt vevő közel nyolcszáz fiatal a csornai Jézus Szíve-templomban tartott egyházmegyei ifjúsági találkozón. Kapuvárról a Páli

Hitvallás nyolcszáz diák előtt

Egyházmegyei ifjúsági találkozó Csornán

Szent Vince-iskola, Győrből az Apor Vilmos-iskolaközpont és a Prohászka Ottokár orsolyi-

ta gimnázium, Sopronból a Szent Orsolya-gimnázium tanulói töltötték meg a csornai

katolikus templom padsorait. A jubileumi egyházmegyei ifjúsági találkozón koncertet

adott a MAGnificat együttes, és tanúságot tett Dolhai Attila színművész, a székesfehérvári

Vörösmagy Színház igazgatója. A találkozón szentmisét mutatott be Veres András győri megyéspüspök; koncelebráltak a Győri Egyházmegye papjai.

Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Ábrahám Kitti,
Molnár G. Tamás

Részvét és közelség

Buza Patrik és Móré Ágnes a betegek lelkipozóásáról

(Folytatás az 1. oldalról)

Huszonöt évvel ezelőtt egy kicsiny öregdiákcsoporttal a tengerentúlon tanultunk, és megfogalmazódott bennünk, hogy szeretnénk Magyarországon is megvalósítani ezt a szolgálatot. Kozma Imre atya elsőként ismerte fel ennek a jelentőségét, és támogatott minket. 2000-ben, az indulásunkkor azt tűztük célul magunk elé, hogy szeretnénk segíteni a betegeket, a kórházi munkatársakat és a hozzátartozókat. Akkoriban még úgy fogadtak bennünket, mint a „katolikus párttitkárt”, de idővel bizalmat szavaztak, befogadtak minket, és igényelni kezdték a munkánkat.

– Hányan dolgoztak és dolgoznak jelenleg Önökkel?

B. P.: Az évek során harminc szakképzett munkatársunk volt. Képzéseket is indítottunk, szeminaristák és önkéntesek kapcsolódtak hozzánk. Megtanultuk, hogy a papsággal és a lelkészekkel hogyan tudunk jól együttműködni, bizalommal együtt dolgozni, és a lelkipozó munkatársakkal közösséget alkotni. Jelenleg kevesebben vagyunk, mint az optimális létszám fele: hárman dolgozunk lelkipozóként, de két státuszt osztunk meg négyszázötven-ötszáz ágyon. Amikor igazán jól tudtunk működni, akkor négy lelkipozói státuszunk volt. Együtt dolgozunk a kórházlelkésszel és a szociális munkással, önként szolgál az evangélikus és a református lelkész, és önkéntesek segítik a munkánkat. Mivel kevesen vagyunk, figyelniük kell, kinek van éppen a legnagyobb szüksége ránk, legyen az beteg, orvos vagy ápoló.

– Hogyan valósul meg a szolgálat?

Móré Ágnes: Sokszor ügyeleti telefonon hívnak minket az orvosok és az ápolók, hogy menjünk az intenzív osztályra egy hozzátartozóhoz vagy egy krízisben lévő beteghez. Előfordul, hogy az orvos már a beteg felvételénél érzékeli, nem csak az ő szaktudására lesz szükség, mert az illető nem csak fizikailag nincs jól. Ilyenkor megkér minket, beszéljünk a beteggel, hogy épüljön benne a bizalom. A találkozás során a beteg meg tudja fogalmazni és el tudja különíteni egymástól a testi és a lelki problémáit. Ez utóbbiakban továbbra is segítjük őt, az orvos pedig a fizikai tünetekre koncentrálhat. Van, amikor a nővérek jelzik, hogy nagyon zaklatott egy beteg, mert megrendítette a hír, amit kapott. Mivel nincs idejük arra, hogy órákat töltsenek vele, minket hívnak, hogy segítsünk elfogadni neki az életében kialakult helyzetet. Előfordul olyan is, hogy az orvos azt kéri tőlünk, legyünk a beteg mellett, mert nehéz hírt fog közölni vele.

– **Önöknek milyen jelen lenni egy ilyen helyzetben? Rászakad Círenei Simonra a keresztsúlya?**

M. Á.: Általában az az elképzelés él az emberekben, hogy ha egy beteg rossz hírt kap az állapotáról, összeomlik. Ezzel szemben az első reakciója sokszor a tagadás, nem engedi be a tudatába, amit hallott. Fontos, hogy ne hagyjuk magára ebben az állapotban. Visszajárunk hozzá, figyelünk rá.

B. P.: Nagyon jó, hogy kialakult az emberben egy énvédő mechanizmusrendszer, így szépen lassan érkezik meg a saját valóságához. Ha valaki krízisen megy keresztül, leginkább arra van szüksége, hogy ne maradjon egyedül, legyen mellette valaki, aki figyel rá, és akinek a szemébe nézve elmondhatja a történetét. Tudomásul kell venni és tisztelni kell azt is, ha éppen magányra van szüksége. Hihetetlen tapasztalat átélni, hogy a másik ember megoszt velünk valamit az életéből, az aktuális pillanatából. Mekkora kockázatvállalás és bizalom a részéről, ha elmondja, ami benne van, legyen az félelem, harag, kétség vagy az Istennel való szembenállás! Meg kell adnunk a betegnek, hogy az lehessen, ami ő abban a pillanatban! Mások az egész élettörténetüket elmondják, és

együtt találjuk meg, mire tudnak támaszkodni a jelenlegi helyzetükben. Ha például valaki anyaként rengeteg küzdelemben ott állt a családja mellett, ugyanezt az erőt most is megtalálhatja magában. Sokat tanultam így mások életéből, volt, hogy más megoldásait használtam egy-egy nehéz pillanatban.

– Hogyan lépnek a betegágyhoz? Miként készülnek fel egy ilyen találkozásra?

B. P.: A drámai élethelyzetekbe nem könnyű belépni. A kollégákkal el szoktuk vállalni önmagunk, egymás és Isten előtt, hogy szorongunk ilyenkor. Igyekszem a lehető legjobban átadni magam, de azt is tudom, hogy nem rajtam múlik a találkozás, az Úristen mindig ott van harmadikként. Amikor tanítok, azt szoktam mondani, hogy a lelkipozózás egy találkozás, ami Isten gondoskodásából fakad. A fókuszában az áll, ami a beteg, a haldokló, a családtagja vagy a kórházi munkatárs életében éppen most fontos, matematikus, szent, erőt vagy örömet adó. Ebben a pillanatban jó észrevenni, hol van evangélium. Az ember jó, és az Isten alapvetően jót készít az embernek, aki hordoz valamit Isten jóságából. Ennek szeretnénk az eszközei lenni. Egy lelkipozó-

zó kollégám úgy fogalmazott, amikor beteghez megyünk, a találkozás előtt minden eszközt és fegyvert leteszünk az ajtóban. Az a gondolat, hogy Jézus kiürösítette magát, akkor került közel hozzám, amikor rájöttem, hogy nekem is egyfajta ürességgel, nyitottsággal, a másakra való készséggel kell megérkezni a beteghez. Lassan megyek, összekészülök, imádkozom, és nem berobbanok a kórterembe, hanem megállok az ajtóban. Látom a lehajló fejet, az arcot, a testet, ahogy már nincs ereje mozdulni. Látom, hogy néz ki a beteg ágya, éjjeliszekrénye, van-e körülötte valaki, vagy én vagyok az egyetlen, aki rányitom az ajtót. Felkészülök arra, hogy a találkozás során tényleg az történjen, ami neki fontos.

– Hogyan lehet meglátni, hogy kinek van szüksége beszélgetésre? Mindenkinnek felajánlják ezt a lehetőséget?

M. Á.: Kevesen vagyunk ahhoz, hogy mindenkihez eljussunk. Amikor körbejárunk az osztályon, és benézünk a kórtermekbe, néha egy tekinteten múlik, kit szólítunk meg

magában az erőt, amivel meg tudja tenni az előtte álló lépést.

– Kérdéseket tesznek fel a betegnek, vagy inkább meghallgatják?

M. Á.: Ez egy tánc. Vannak helyzetek, amikor egyértelmű, hogy beszélni szeretne a beteg, kérdezni sem kell. Nyit egy ajtót, amin belépek. Amikor viszont a harag jelenik meg benne, kérdezni kell, türelmesen ott maradni a feszültségben, éreztetni vele, hogy kíváncsi vagyok rá, nem menekülök el az indulat elől, amit hordoz. Az a célom, hogy megértsem őt mindenféle ítélet nélkül. Gyakran találkozunk olyan haraggal, ami egészen másnak szól. Ha ítélet nélkül végig tudjuk hallgatni a beteget, gyógyul benne a seb, ami okozta azt. Nagyszerű dolog Istennek azt az arcát, tekintetét hordozni, ami nem ítélet, hanem szeret, lát, elfogad. Egy kórházban végképp nincs mit megítélni. Sebekkel, betegségekkel vannak itt az emberek, ami önmagában felér egy kereszttárral. Inkább odaállunk a beteg mellé, és amikor a keresztfeszítettségét látjuk, nem fordítjuk el az arcunkat tőle, hanem azt mondjuk, hogy Isten akkor is ott van.

– A betegeket ezáltal megérinti Isten szeretete? Azt is, aki nem hisz benne?

B. P.: Az új előljáró és a kórházlelkész bevezették, hogy házzszentelőkor az épület minden helyiségét végigjárjuk. Mi, lelkipozók előre elmondjuk mindenkinek, hogy Ervin atya és Asztrik testvér megáldja a házat, de elsősorban azt embert, aki benne van. Az intenzív osztályon boldogan fogadták, hogy megáldották őket. Egy nem vallásos férfi betegünkön láttam ezen a napon a mély tisztetletet, amit a szent jelenlétében érzett. Úgy tapasztaljuk, a lelkipozózás ugyan nem az evangelizáció

mert Jézus megváltotta őt. Egy idős szerzetesnővér soha nem élhetett szerzetben, de ki tudta mondani, hogy mindez jól volt így, majd másnap megbékélve halt meg. Tanúja vagyok annak, ahogyan az Isten ad.

M. Á.: Krízishelyzetben sokszor átértékelődik az ember élete. A betegség gyakran megtérést hoz, fordulópontot, amihez nem jutott volna el az illető, ha a vele való beszélgetésben nem rendeződtek volna élete számai. Aki ott hosszán kísérünk, azok közül sokan eljutnak oda, hogy felveszik a szentségeket. Van, aki a kórházból kikerülve elmegy a templomba, és megtalálja a helyét az Egyházban. Mások megbékélve halnak meg. Beszélgettem egy férfival, aki tele volt haraggal Isten iránt, úgy érezte, a betegségei büntetések. De vajon bünteti-e őt az Isten, és megérdemli-e ezt a büntetést? Láttam az arcán, ahogy átvillant rajta: nem kell hordoznia ezt a rengeteg terhet, fájdalmat, Isten nem büntet. Egy órával később embóliát kapott és meghalt. El tudta engedni a haragját, és ki tudott lépni a földi életből.

B. P.: Egy asszony elmesélte, hogy őt soha nem vették feleségül, a férfi, akivel él, soha nem tisztelte meg azzal, hogy teljesen elfogadja őt mint társát. Kiderült, a férfi két emelettel lejjebb fekszik egy másik osztályunkon.

A Budai Irgalmasrendi Kórház lelkipozói csapata

megszokott hithirdető formája, nem szentségi szolgálat, de az előszobája azoknak, gyakran a szentségek vételeinek előkészítése. Emlékszem egy idős asszonyra, aki mély szegységet érzett amiatt, hogy annak idején elvetette a gyermekét. Most eljutott odáig, hogy papot hívjon az ágyához. Megértette, hogy nem kell félnie sem a paptól, sem az Istentől, sem a bűneitől,

Szerzetes kolléganóm mindkettőjüket látogatta, de nem közvetített közöttük. Egy idő után meglátogatták egymást, és arra jutottak, hogy rendezik a kapcsolatukat. A megfelelő szentségi előkészületekkel és felkészítéssel a kórteremben megtörtént a házasságkötés. A férfi másnap hajnalban meghalt. Békességgel fejezte be az életét, és békét adott a feleségének is. Gyakran tapasztá-

lom, hogy a harcos ateisták is megenyhülnek.

– Hogyan élték meg a covid-járványt?

B. P.: Kivételes időszak volt, ami megrengette a civilizációnkat, de gyümölcsöt is termett. En is félttem, amikor védőruhában a beteghez léptem. Próbáltuk legalább az arcunkat láthatóvá tenni, és a nevünket nagy betűkkel felírtuk a védőruhánkra. Ebben az időszakban megélttem, hogy a kivételes, a mély és a szent találkozik. A munkatársak csodálatosan helytálltak, és többen akkor értették meg, mennyire fontos, értékes a mi szolgálatunk is.

M. Á.: Mi, lelkipozók nem maradtunk a falakon kívül, itt voltunk az egészségügyi dolgozókkal a félelmekben, a terheikkel, a fáradtságaikkal. Mellettük álltunk, bajtársi kapcsolatok alakultak ki közöttünk.

– Hogyan kapcsolódnak a kórházhoz mint irgalmasrendi intézményhez?

B. P.: A kórházépület, ahol most beszélgetünk, az 1800-as évek első feléből való. A folyosó végén van egy oratóriumablak, ami a kápolnára nyílik, onnan rálátni az Istenes Szent Jánost ábrázoló üvegablakra. Kétszáz éven keresztül az volt

a gyakorlat, hogy a szentmise idejére kinyitották az oratóriumablakot, így felhallatszott a kórtermekbe a liturgia, és a betegek részt vehettek az imádságban. A betegségtől, szenvedéstől az ember elzárkózna, félelmében falakat húzna, de éppen ilyenkor nagyon fontos, hogy valaki átkopogjon a falon, kinyissa az ablakot, és azt mondja: Isten itt van, téged is választott. A kórház befogadott minket huszonöt évvel ezelőtt. Megérkeztünk egy újrainduló betegápoló irgalmasrendi intézménybe, amely ötven éven keresztül nélkülözte a szerzetesek jelenlétét.

Modern módszerekkel jöttünk, ám lassacskán ráébredtünk, hogy az irgalmasok karizmája, a hospitalitás, a befogadó szeretet teljességgel egybecseng azzal, ahogyan jelen szeretnénk lenni a másik ember számára. Otthont találtunk a kórházban, amelynek szerzetes előljárója érti és támogatja a munkánkat.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

INGATLAN

BUDAPESTEN, illetve vonzáskörzetében lakást vásárolnánk! Megbízható, katolikus, értelmiségi pár kétszobás lakást vásárolna, saját részre. Eltartási- vagy életjáradéki szerződés is megoldás lehet. Költözésben segítünk! Ha ismeretségi körében van eladó lakás, kérem értesítsen! T.: 06/70-234-0001, e-mail: csduba@gmail.com

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltániszentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)
Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karítász-csoportjának szándékára, a harmadikon az imaládjába elhelyezett szándékokért imádkoznak.
A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!
Elsőpénteki missziós konferenciabeszédék a magyar családkozhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homiliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>
Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.
Szentmisét mutatnak be Mindszenty József bíboros boldogá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: 2025. november 6., csütörtök, december 6., szombat. A szentmisék 7 órakor kezdődnek.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórícz Zsigmond út 141.): október 23-án 18 órától 26-án 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Szűz Mária győzelmünk anyja”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749
Bánatszelídítő. A halál közelségével és a gyász fájdalomának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Községi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2025. október 15., 29., november 12., 26., december 3., 17. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272).

MÉCS NAPOK

MÉCS Napok – lelkigyakorlat fiatal pároknak. Szeretettel várják az együtt járó és jegyespárokat, valamint három éven belül házasodott házaspárokat a következő alkalomra: 2025. november 14-16., péntek estétől vasárnap délutánig, a Budatényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házba (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). A programot vezeti: Mészáros Domonkos OP. Jelentkezési határidő: november 7., péntek. További információ: <https://mecshonlap.hu>

LELKINAPOK

„Minden vég egy új kezdet” címmel őszi lelkinapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villásor 7–9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2025. október 17–19. között, péntek 14 órától vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: kato.tegzes@gmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját és törölközőt, illetve jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.
Fontos vagy! – Erőforrásaid 60 év felett! címmel a Ferences Szegénygondozó Nővérek lelkinapot szerveznek a hatvan év feletti korosztály számára, október 18-án, Budapesten, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban (Budapest XI., Villányi út 27.). A vidám, kötetlen, egész napos rendezvény 9 órakor szentmisével kezdődik, amelyet Erdő Péter bíboros celebrál. A szentmisét és a megnyitót követően dr. Tapolyai Emőke klinikai és pasztorálpszichológus tart önismerteti fókuszú előadást, majd állófogadás és egy fotókiállítás várja a résztvevőket. 14 órakor kerekasztal-beszélgetés kezdődik, melynek moderátora Vágvolgyi Gergely újságíró lesz. A napot a cserkész színjátszócsoport Vonósnégyes című bohózata zárja. Az eseményen szívesen látják a világi híveket, papokat és szerzeteseket is. Legyen ez a nap az egymásban való öröm és megbecsülés napja! A részvétel ingyenes, de regisztráció szükséges: ferencsek.hu/fontosvagy További információ: fontosvagyinfo@gmail.com
Lelkigyakorlatot tartanak házaspároknak „Különbözőségeink és erőforrásaink” témakörben a Családok Jézusban Közösség szer-

2025 ŐSZ

MÁRIARADNAI BÚCSÚ
október 6-8. | 3 nap | 99.900 Ft/fő
FATIMAI ZARÁNDOKLAT
október 15-20. | 6 nap | 459.900 Ft/fő
MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
október 27-31. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

2025 ADVENT

ADVENT ERDÉLYBEN
december 5-7. | 3 nap | 99.900 Ft/fő
ADVENT LENGYELORSZÁGBAN
december 6-7. | 3 nap | 109.900 Ft/fő

2026 TAVASZ

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN
2026. február 9-12. | 4 nap | 359.900 Ft/fő
OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
2026. március 2-8. | 7 nap | 389.900 Ft/fő
ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA
2026. március 20-25. | 6 nap | 459.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

vezésében, Berekfürdön 2025. október 23-26. között, csütörtöktől vasárnapig. Bővebb információ és jelentkezés: lelkigyakorlat@csjk.hu vagy <https://www.par-beszed.hu/programok>

BÚCSÚ

A soroksár-újtelepi Fatimai Szűzanya-templom (Budapest XXIII., Szent László út 149.) szeretettel várja a zárandokokat október 19-ei búcsújára. 11 órakor rózsafüzér-imádság, 12 órakor ünnepi szentmise Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, metropolita vezetésével, majd körmenet lesz a Szűzanya feldíszített szobrával. Szeretettel várják a zárandokokat az ország minden pontjáról!

ZARÁNDOKLAT

Makkosmárián, a Foglyikiváltó Boldogasszony-kegytemplomban (Budakeszi, Makkosi út 163.) október 19-én, vasárnap 13 órától rendezik meg az éves zárandoklatot rózsafüzérrel és dicsőítéssel megtérésekért, testi, lelki gyógyulásokért és azért, hogy a daganatos betegségek minden fajtája gyógyítható legyen. A 15 órakor kezdődő szentmisét, Farkas István „Lupus” piarista atya mutatja be. A szentmise keretében a betegek kenetének kiszolgáltatása kérhető. A szentmise után szentségimádás, ez alatt pedig közbenjáró imádság is lesz.

RÓZSAFÜZÉR-IMÁDSÁG

TÉRden álló férfiak rózsafüzér-imádsága lesz Budapesten, a Szent István-bazilika előtti téren. Időpontok: november 1., december 6., elsőszombati napokon 10 órától. Gyülekező 9.45 órától. A hívó férfiak együtt, térdén fohászkodnak a Szűzanya közbenjárásáért, az önzonosság megerősödéséért, szívbéli békéért, a kiengesztelődésért, a hitben való gyarapodásukért, az Istenhez való megtérésért, a férfiestvérek imádságban való megerősödéséért, valamint gyermekeinkért, családjainkért és egész imádkozó nemzetünkért. A szervezők kéri, hogy ahol imádkoznak bátor férfiak, jelezzék a szivesksovetsegemisszioja@gmail.com e-mail-címen, valamint küldjenek képet, összefoglalást, tanúságtételt, valamint imaszándékokat is.

RÓZSAESŐ-IMAESTEK

Lisieux-i Szent Teréz ünnepe alkalmából rózsaső-imaesteket tartanak. A hálaadás mellett az imaesten résztvevők egy Lisieux-i Szent Teréznek szóló levélben megírhatják kéréseiket, vágyaikat, amiért a szent közbenjárását kéri.
A Nyolc Boldogság Közösség szervezésében: a budapesti Örökimádás-templomban (Budapest VIII., Üllői út 75-77.) október 11-én, szombaton 19 órakor, valamint 12-én, vasárnap 16 órakor.
Az Angyalföldi Szent Mihály Plébánia (Budapest XIII., Babér u. 17.) szervezésében: október 26-án vasárnap 16.30 órától.

LELKI PROGRAM

Görögkatolikus lelki program lesz a libanoni Szent Charbel remete tiszteletére és közbenjárását kérve a testi-lelki gyógyulásokért október 22-én, szerdán 17.30 órától budapest-gazdagréti Szent Angyalok-templomban (Budapest XI., Gazdagréti út 14.). Gyóntat és a Szent Liturgiát bemutatja: Kocsis Tamás görögkatolikus szervező-lelkész. A szentmise végén ereklyés áldás és olajkenet lesz. Az olaj a Szent Charbel libanoni nyughelye előtt égő olajmécsekből származik. Az olajkenet kegyhelyhez kötődő szentelmény. A szentmise előtt litániára és közös imádságra kerül sor. A szentmise után személyes közbenjáró imádság kérhető. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://szentangyalok.hu>

MISSZIÓS NAPOK

A Szeged-Csanádi Egyházmegye és a Pápai Missziós Művek szervezésében október 18-19-én rendezik meg a Missziós Napokat Szegeden, a Dóm téren. Az esemény 2025. október 18-án, szombaton 14.30 órától kezdődik, melyen többek között 15.15 órától Michael Wallace Banach apostoli nuncius tart előadást a „A Remény misszionáriusai” címmel. 2025. október 19-én, vasárnap 9.30 órától ráhangolódás, majd 10 órakor püspöki koncelebrációs szentmise lesz – keleti és afrikai izzel. Szeretettel várják a kedves érdeklődőket! Bővebb információ: Pápai Missziós Művek (1223 Budapest, Jókai Mór u. 14.) Mobil: 06/30-217-8120, e-mail: pmmmisszio@gmail.com

MEGHÍVÓ

Makkosmárián 2025. október 11-én, szombaton a Mária, a Béke Királynéja című előadás-sorozat újabb alkalmára kerül sor. 17 órától Mária, az imádkozó ember ősmintája címmel tart előadást Hofher József SJ. 18 órától szentmise és rózsafüzér-imádság lesz.

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA. Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu
Plébániai iroda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu
Templomunk miserendje:
Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00
Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00
Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

Mindszenty József Látogatóközpont

2025.10.23.
Nemzeti ünnep a Mindszentyneumban
Ingyenes zárandoknap
11:00 Mindszentyneum FÉNYpontjai titkok nyomában
14:00 Tárlatvezetés az állandó kiállításokban
16:00 Tárlatvezetés a Légy hű mindhalálg c. időszak kiállításban
További információ: mindszentyneum.hu
Szeretettel várjuk Zalaegerszegen!

Sapientia Könyvtári Esték következő alkalmán Fazekas István, az ELTE Bölcsészettudományi Kar Kora Újkori Történeti Tanszéke egyetemi tanára tart előadást Egy magyar jezsuita a 17. században: Káldi György pályaképe címmel, 2025. október 14-én, kedden 17.30 órától a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtárában (Budapest V., Piarista köz 1.). Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak!

ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ

Az idén 150 éves Isteni Ige Társasága (verbita rend) és a Pápai Missziós Művek október 11-én, szombaton 9.30 órától tartja a Világmisszió Országos Ünnepeét a missziós vasárnapi készülve a Názáret Misszióházban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3–5.). Az idei rendezvény mottója: A remény küldöttei. A nap fő előadója és a szentmise főcelebránsa Német László SVD bíboros, belgrádi érsek lesz.

ELŐADÁS

A Sapientia Szabadegyetem következő alkalmá 2025. október 21-én, kedden 19 órától lesz a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.). Téma: Milyen hit, milyen

oktatás? Előadó: Máthé-Tóth András. Az előadás kérdéseket szeretne megfogalmazni arról, hogy milyen célkitűzések kötődnek az iskolai hitoktatáshoz és a plébániai katekizishez. És arról is, hogy mit is jelent a keresztyén, katolikus hit a hittan vonatkozásában. További információ: www.sapientia.hu

KONCERT

A Lélekhang Kórus őszi koncertje lesz a Kispesti Nagyboldogasszony-templomban (Budapest XIX., Templom tér 21.) október 12-én, vasárnap a 18 órai szentmise után. Szeretettel várunk minden kedves látogatót, zenekedvelőt!
A forradalom és szabadságharc áldozatainak emlékeztérére Wolfgang Amadeus Mozart: Requiem című műve lesz hallható 2025. október 26-án, vasárnap 19 órától a Ciszterci Szent Imre-templomban (Budapest XI., Villányi út 25.). Szólisták: Avvakumovits Györgyi, Mizsei-Takács Zsuzsanna, Csapó József, Tóth János. Közreműködik: a Budavári Mátyás-templom Ének- és Zenekara. Vezényel: Hegyi Barnabás. A belépés ingyenes és akadálymentes, de adományokat köszönettel fogadnak.

Ujember

Kiadja a Magyar Kurír Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely ISSN 0133–1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA. LAPZÁRTA: 2025. október 6.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábiani Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvvari Dorottya, Pallós Tamás, Szantalai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Várossy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Kodítek Bernadett
Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni példányos előfizetés belföldről negyedévre: 5785 Ft, fél évre: 11 570 Ft, egy évre: 23 140 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Az emberi élet szent és sérthetetlen – erősítették meg a Katolikus Egyház álláspontját az előadók a Szombathelyen, a Martineum Felnőttképző Akadémián szeptember 30-án rendezett pódiumbeszélgetésen. Kiemelték: az életet a fogantatástól egészen a haláláig védeni és segíteni kell.

Köszöntőjében Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke kiemelte: a *Biblia* felszólít minket, hogy válasszuk az életet. A *Szentírás* hitet tesz amellett, hogy minden ember Isten képmása, végtelen érték, élete szent és sérthetetlen. A megyéspüspök utalt II. János Pál pápára, aki több beszédében is arra szólította fel az embereket, hogy az élet kultúráját építsék a halál kultúrájával szemben. Mintha a mi társadalmunkban az élethez való jog elhalványodott volna. A szabadságjogok közé be kell venni az abortuszhoz, az eutanáziához való jogot. Emögött az a probléma áll, hogy a szabadság fogalmát a modern ember félreérti.

Idézte XVI. Benedek pápát, aki szerint a mai ember a szabadságot a valóságtól független önkénynek nevezi. Amit akarok, azt korlát nélkül

ban élhessünk. Ehhez viszont kellenek objektív támpontok. Az is gond a megyéspüspök szerint, hogy nemcsak a szubjektív emberi szabadságok léteznek, hanem az objektív, gyönyörű külvilág, aminek vannak olyan objektív törvényei, melyekhez az embernek alkalmazkodnia kell. Ha nem teszi, elpusztul. Székely János problémának látja, hogy sok mai fiatal nevelésében szintén a pillanatnyi önkény, a szubjektív szabadság a legnagyobb érték, de ezzel az emberi élet egyik alapvető értékét, a másokhoz való kötődést veszik el tőlük. Ha a mai társadalmunk ki akarja törölni ezeket az erkölcsi kötelekeket, például azt, ami a felnőtt társadalmat a megfogant élethez köti, akkor embertelenné, szertetett és felelősségre képtelen társadalommá válunk.

Az MKPK elnöke elmondta: évente körülbelül 42 millió abortuszt végeznek el a Földön. Egy ember számára az egyik legveszélyesebb hely az anyaméh. Magyarországon az abortusz liberalizálása óta körülbelül hatmillió abortusz történt. Ez egy fájdalmas „titok”,

vagy születés után vágják el az életet, csak fokozati különbség, ugyanazt az önálló életet pusztítják el.

Székely János ismét XVI. Benedek pápát idézte, aki egy beszédében arra kereste a választ, hogy miért tudja az ember megtenni az abortuszt. Talán azért – mondta a pápa –, mert nem látja az ember, amit tesz. Beköjtjük a szemünket. Ha kitennénk a gyermeket a műtőasztalra, és ott kellene elvégezni ezt a beavatkozást, akkor sem az édesanya, sem az orvos nem tenné meg. Ezért is tartja jónak Székely János a „szívhangtörvényt”, mert így a gyermekek jelezhetik az édesanyáknak, hogy léteznek.

XVI. Benedek pápa feltette azt a kérdést is: Miért harcol az Egyház az abortusz ellen, miért nem fogadja el, hogy a csatát elvesztette? Erre két választ adott a pápa. Az egyik, hogy nincsenek kicsi, kevésbé fontos gyilkosságok. Minden emberi élet szent. A másik vá-

lasz szerint azért nem adhatja fel az Egyház a harcot, mert az abortusszal a teljes emberi méltóságot támadják és kérdőjelezzik meg. Ha egy kicsi gyermeket el lehet pusztítani, akkor

Minden ember Isten képmása

Pódiumbeszélgetés az élet védelméről Szombathelyen

mas sebet kap. De fontos arról is beszélni, hogy erre a bűnre is van bocsánat. Isten kezéből ezek az életek sem esnek ki. Ők Isten országában vannak, és imádkoznak édesanyjukért, testvéreikért. Fontos – emelte ki Székely János –, hogy az Egyház, amikor erről a fájdalmas témáról beszél, ne ítéletet mondjon, hanem az irgalom útjára hívja fel a figyelmet. Az élet kultúráját építsük! „Az álmom, hogy Magyarországon egy olyan hely legyen, ahol az élet végtelen érték” – zárta köszöntőjét Székely János.

minden ember élete mérlegelés tárgya lehet.

Az abortusszal kapcsolatban sokan mondják, hogy a nőnek joga van a saját teste felett döntenie. De elfelejtik, hogy a megfogant kisgyermek nem az édesanya testének a része, hanem önálló, független élet. Mióta függ egy ember élethez való joga attól, hogy másvalaki akarja-e az ő életét, vagy nem? – idézte fel a megyéspüspök az orvosi egyetemen elhangzott kérdést.

Rámutatott: a kimutatások szerint az abortuszok 97 százalékát párkapcsolati vagy egyéni gondok miatt kéri a nők. Amikor a kicsi gyermek életéért kiálltunk, akkor az édesanya életéért is kiálltunk. Ez nem ellenük van. Az édesanya egyik legszentebb küldetése, hogy életet adhat. Ha ezt a küldetését elutasítja, az élete hatal-

Osztie Zoltán, a Budapest-Belvárosi Nagybaldogasszony Főplébánia plébánosa mutatta be a Jó, hogy vagy! Életvédők Szövetségét. Kiemelte: napjainkban támadás alatt áll az ember maga. Kulcs- és sorskérdéssé vált, hogy ki az ember az ő nembeli lényege szerint.

Ha életvédelemről van szó, akkor mindenkinek az abortusz jut eszébe, pedig számtalan téma beletartozik ebbe, tekintve, hogy az emberi méltóság védelmét az élet teljes időtartamára kell biztosítani.

Így tesz a szövetség is, amely olyan magánszemélyek és szervezetek között kíván koordináló szerepet betölteni, akik, illetve amelyek a magas színvonalú szakmai munkán túl elkötelezettek az élet védelme mellett a születéstől a haláláig. Létrejöttét az indokolta, hogy sok esetben a magán-

személyek és szervezetek nem tudtak egymásról, miközben együttműködésük még több és hatékonyabb segítséget adhat az embereknek.

Az est hátralévő részében Szigetvári Zsuzsa mutatta be a Budai Irgalmasrendi Kórházban működő Keresztény Családi Centrum működését. Kiemelte: létrejöttét az a felismerés adta, hogy legyen egy olyan központ, ahol az egyedülálló vagy párok számára keresztény megközelítés alapján tudnak segíteni a gyermekvállalás sikeressége érdekében. Bemutatta a centrum működését, kiemelve azokat a vizsgálatokat, amelyekkel a nőket és férfiakat támogatják az egészségük érdekében. Mindezt állami finanszírozásban. A centrum különlegessége, hogy koordinátor kíséri a pácienseket a terápiás időszakban: ő segít például időpontokat foglalni, megnézi, milyen körülmények között élnek. A lelkigondozásra is hangsúlyt fektetnek. Az egész országból fogadnak jelentkezőket.

Végül Várfalvi Marianna, a Magyar Védőnők Szakmai Szövetsége elnöke mutatta be a szervezet munkáját. Kiemelte: tíz éve kapta az Országgyűléstől a hungarikum besorolást a magyar védőnői szolgálat, amelynek tagjai minden településen, így minden családban jelen vannak és segítik az embereket az élet különböző helyzeteiben.

Nemcsak a szakmájukból adódó ellátást tudják nyújtani, hanem, párbeszédben más szakterületek képviselőivel, problémák esetén tudják hová irányítani az érintetteket. A védőnői szolgálat alapvető célja semmit nem változott az 1915-ös megalakulás óta: ez az emberi élet védelme. Segítenek például az életkezdeti döntésekben vagy az egészséget érintő kérdésekben, képzéseket, felvilágosítást tartanak, szűrővizsgálatokat szerveznek. A pódiumbeszélgetés egyben a Wagner Viktória szociális testvér és védőnő életét, munkásságát bemutató kiállítás megnyitása is volt.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

megtehessem – ez vezérli az embereket. De akik ezt hangoztatják, azok elfelejtik: sok ember van, sok egyéni szabadság, amit össze kell hangolni, hogy harmonikus társadalom-

ami ott lebeg a társadalmunk fölött. Az emberi élet a fogantatással kezdődik. Semmilyen minőségi ugrás nincs később az élet kifejlődésében. Ha a harmadik, a hatodik hónapban

A mikrobáktól az influenzaszerekig

Nagy sikerrel zárult a Kutatók Éjszakája a Pázmány BTK-n

Az idei Kutatók Éjszakáján a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara ismét sokszínű és izgalmas programokkal várta a látogatókat szeptember 26-án.

A kar különböző tanszékei és kutatóműhelyei interaktív előadásokkal, beszélgetésekkel és bemutatókkal tették élményszerűvé a tudományos világot, amelynek kapuit ezúttal is szélesre tarták a nagyközönség előtt. Az esemény iránt hatalmas volt az érdeklődés: közel háromszázán látogattak el a programokra, ezzel is bizonyítva, hogy a bölcsészettudományokhoz kapcsolódó kutatások és témák egyre inkább vonzzák a közönséget.

Budapestén a Kutatók Éjszakája során számos izgalmas és sokrétű program várta az

érdeklődőket, amelyek közül néhány kiemelkedően nagy közönséget vonzott. A legnépszerűbb programpontok között szerepelt a távol-keleti üzleti kultúra és kommunikáció kérdéskörével foglalkozó előadás-sorozat, amely a japán, kínai és indiai üzleti világ különleges szokásait és etikettjét mutatta be. Szintén sokakat érdekelt az *Influenszerek és politika* című kerekasztal-beszélgetés, amely során a résztvevők olyan kérdéseket boncolgattak, mint hogy kik is valójában az influenzaszerek, mit keresnek a politikában, mennyire vehetők komolyan az általuk megfogalmazott állítások, és vajon a politikának kell-e velük számolnia. A fentiek mellett nagy figyelem kísérte a Pázmány Szlavisztikai Műhelyének rendezvényét is, amely a szláv kultúra sokszínű világát hozta közelebb a közönséghez.

Az est egyik kiemelt programja azonban kétségkívül a Kutatók Hallgatók Éjszakája volt, amely egyedülálló lehetőséget biztosított a fiatal kutatók számára, hogy szélesebb közönség előtt mutassák be tudományos eredményeiket. Az eseményen a legutóbbi Országos Tudományos Diákköri

Konferencia díjazott hallgatói tartottak előadásokat, három szekcióban, egészen késő estig. A bemutatott témák sokszínűsége lenyűgözte a hallgatóságot: a programban szerepelt például a politikai és vizuális kommunikáció Kínában, a roma fiatalok továbbtanulási motivációi, David Lynch

filmjeinek pszichoanalitikus olvasata, az incelek világának társadalmi háttere, de szó esett a német-orosz kapcsolatokról a gázvásárlás területén, dél-amerikai magyar papok életútjáról és Annie Ernaux irodalmi munkásságáról is. A konferencia nemcsak a hallgatói kutatásokat hozta közelebb a közönséghez, hanem párbeszédre is ösztönözte a résztvevőket: kérdések, viták és közös gondolkodás kísérték az előadásokat.

Mindeközben Esztergomban is sokakat vonzottak a Pázmány BTK helyi programjai. A Vitéz János Tanárképző Központ épülete élettel telt meg a Kutatók Éjszakáján: kísérletek, játékok, ritmus- és mesefoglalkozások, valamint művészeti előadások vártak minden korosztályt. A gyerekek betekintést nyerhettek a mikrobák rejtett világába, környezetvédelmi játékokat

próbálhattak ki, és közösen kísérletezhettek az egyetem hallgatóival. A felnőttek számára szórakoztató ritmusjátékok és előszavas mesemondás kínált különleges élményt. Az est fénypontja Partos Nagy Eszter *A felhőkön túl* című kiállításának megnyitása volt, amelyet Rácz András, a *Könyvoktúra Magazin* főszerkesztője nyitott meg.

Az esztergomi programok egyszerre szóltak a kicsiknek és a nagyoknak, különlegességük pedig éppen abban rejlett, hogy a tudomány és a művészet közösen mutatta be világunk sokszínűségét. A Pázmány BTK budapesti és esztergomi programjai idén is bebizonyították, hogy a bölcsész- és a társadalomtudomány képes közel hozni a tudomány élményét minden korosztályhoz.

Forrás és fotó: PPKE BTK

HÍREK KÉPEKBEN

• A Prágai Magyar Katolikus Plébánia közösségének tagjai Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök meghívására szent-évi jubileumi zárandoklaton vettek részt szeptember 26–28. között Szegeden. Háromnapos útjukon együtt fedezték fel Győr, Szeged, Ópusztaszer és Makó kincseit. A zárandokcsoportot Balga Zoltán prágai plébános vezette.

• Találkozóra hívta Ternyák Csaba egri érsek az Egri Főegyházmegye ministránsait október 4-én. Mawasala Mbela Fabien Kongóból érkezett, Magyarországon élő verbita szerzetes volt a szentmise szónoka, aki délután a fiatalok kérdéseire is válaszolt.

Nyolcvanéves az **Új Ember**

A kazáni Szűz Mária Dachauban

A náci örület akaratlanul is alkalmat adott, hogy a koncentrációs táborokba ösz-szeszűfolt különböző nemzet-beliek egymás megértéséhez közelebb jussanak. Ez történt Dachauban is egy titkos pap-szentelésen. Még a világhá-ború kezdetén néhány héttel pappászentelése előtt elfogták Leisner Károly teológust és 1940-ben a dachau táborba hurcolták. Éveken át sinylő-dött a többezer pappal, akik-nek egynegyede már 1942-ben elpusztult. A teológus mindenáron pappá akarta magát szenteltetni, mielőtt meghalna. Végre megjött a kedvező alkalom. A németek Clermont-Ferrand püspökét, a francia Piguet a dachaui tá-borba zárták. A püspök haj-landó volt fölszentelni a teológ-uszt. Megkezdődtek titokban a szentelésre az előkészületek. A fogoly püspök számára egy másik fogoly pap zászlósző-vetből püspöki palástot varrt. Egy fogoly bencés páter fából pásztorbotot faragott, valósá-gos remekmunkát. Két orosz fogoly pedig acélból főpász-tori gyűrűt készített. A gyűrű köve helyett az acélba a két orosz a Kazáni Szűz anya ké-pét véste. Munka közben az örök meglepték őket és ke-ményen megbüntették. De a két orosz nem hagyta abba a munkát, sőt acélból egy feszü-letet is készítettek: Piguet püs-pök elhatározta, hogy esetle-ges megszabadulása után haláláig ezeket a főpásztori jelvényeket fogja használni. 1944 decemberében történt a papszentelés a 26. blokkban. Több száz fogoly pap — né-metek, osztrákok, csehek, len-gyelek, horvátok, szlovének, olaszok, franciák terjesztették kezüket a püspökkel együtt a fölszentelendő fölé. A fia-tal pap csak rövid ideig élt.

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepelve cikksorozatot indítunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. Az alábbiakban egy megrendítő dachau történetet (Új Ember, 1947. december 28.) és egy hazai egyháztörténeti témájú írást (1946. december 15.) olvashatnak, valamint az USA-ban egyetemi tanári karriert befutott irodalomtörténész, Hunyadi Dalma filmkritikáját a lap 1946. december 1-jei számából.

A nélkülözések okozta beteg-ségben 1945. augusztus 13-án elhunyt.

Makkos Mária felépítése

Makkos Mária romok-ban heverő kegyhelyére ez év nyarán vezetett záran-doklatok hadifoglyainkért a Szervita Atyák belvárosi templomában tartott nagy kilenceddel értek véget. Az egykori fogolykiváltó szerze-tesek romkegytemplomának a felépítésére irányuló törek-vések azonban nem zárultak le. Mint ismeretes, ez év szeptemberében elkészültek az ősi kegytemplom építési tervei. A hívek ezrei közül pedig sokan egy-egy téglával adtak kifeje-zést abbéli óhajuknak, hogy mielőbb szeretnék valóban méltó hajlékban köszönteni a Vérehullató Boldogasszony kegyképe előtt Makkos Má-rián a csodatevő Szűzanyát. A Szervita Atyáknál lázas munka folyik a szükséges építési anyagok megszerzé-séért. Tavasszal meg szeret-nék indítani az építkezést. A tél folyamán, bár szünetelnek egyenlőre a zárandoklatok, de a felépítési törekvések áldozatos támogatásának az ország katolikusai részéről nem szabad egy percig sem szünetelni. Segítsük a Szer-vita Atyákat, mert nagyon szegények. Akik tehát érzik és tudják, hogy nagy hálával tartozunk a sok imameghall-gatásokért és évezredes törté-nelmünk folyamán csodák-kal határos megsegítésekért a Boldogságos Szent Szűznek, azok legyenek segítségére az építést vezető Szervita Atyák-nak anyagiakkal és imával egyaránt! Álljunk be vala-mennyien a fogadalmi kegy-templomépítők sorába, hogy a budai hegyek erdőjében mihamarabb fennen hirdes-se Égi Anyánk dicsőségét régi

fényében és pompájában a tölgyerdő koszorúzta új kegy-templom Makkos Márián.

V. G. E.

Tarzan titkos kincse

Csak Amerikában szület-hetett meg ez a műfaj, mely óriási technikai mozgósítá-sal propagál — a civilizáció ellen, pontosabban, ha ezt az őserdei lakosztályt job-ban szemügyre vesszük, egy mesterkéltén primitív civilizáció mellett. Csak Amerikában van lélektani megalapozottsága, mert itt a kezdő autószerelő is tud precedenst rá, hogy nem egy hozzá hasonló szegény ördög, meggazdagodva, ilyen műparadicsomot ren-dezett be magának Miami korallszigetein. Mi európai-ak nem ismerjük a dzsungelt, ezért épp olyan izgalmasnak (mert exotikusnak) találjuk az itt lefényképezett állatker-tet is. Állatban, izgalomban és exotikumban nincs is hi-ány, egy majom-komikus ve-zényletével kisebb-nagyobb oroszlánok, orrszarvú, kro-kodilok tucatjai és egész elefánthadtestek vonulnak fel a történetben, mely igazi amerikai mentalitással bennszülöttek százait juttatja nem szabad egy percig sem szünetelni. Segítsük a Szer-vita Atyákat, mert nagyon szegények. Akik tehát érzik és tudják, hogy nagy hálával tartozunk a sok imameghall-gatásokért és évezredes törté-nelmünk folyamán csodák-kal határos megsegítésekért a Boldogságos Szent Szűznek, azok legyenek segítségére az építést vezető Szervita Atyák-nak anyagiakkal és imával egyaránt! Álljunk be vala-mennyien a fogadalmi kegy-templomépítők sorába, hogy a budai hegyek erdőjében mihamarabb fennen hirdes-se Égi Anyánk dicsőségét régi

Hunyadi Dalma

A szeretet erejével a közöny diktatúrája ellen

Átadták a Caritas Hungarica díjakat

Ünnepi hálaadó szentmisével kezdődött a XIV. Caritas Hungarica díj átadóünnep-sége október 4-én Budapesten, a Magyar Szentek templomában. A Katolikus Karitász elismerésében országszerte azok az önkéntesek részesültek – idén harminc-né-gyen –, akik hosszú éveken át kiemelkedő hűséggel és szeretettel végezték karitatív szolgálatukat.

A Katolikus Karitász által 2012-ben alapított Caritas Hungarica díjat azok az önkéntesek kapják, akik kitartó munkával, kivételes szor-

jelenlétet és a közvetlen, emberséges gesztu-sokat sürgette. A szolgálat három gyakorlati alapelveként a figyelmességet, a tiszteletet és a szeretetet jelölte meg. A püspök imádsággal és áldással fordult a Karitász önkéntesei felé, kérve, hogy Assisi Szent Ferenc lelkiiségével erősítsék magukban a béke és a személyes je-lenlét lelkületét a mindennapi szolgálatban.

A díjátadó ünnepségen, melyen Klaus Höhn, a segélyszervezet németországi jószolgálati nagykövete is jelen volt, idén harmincnyegen vehettek át Caritas Hungarica díjat. Zagyva Richárd, a Karitász országos igazgatója köszön-

galommal szolgálják a rászorulókat. Áldozatos munkájuk a magányosak, a betegek, a fogyaté-kossággal élők és a társadalom peremére sod-ródott emberek és családok mindennapjaiba

tötte őket, a szolgáló szeretet értékét hangsú-lyozva. Mint mondta: „Csodálatos ajándék, kegyelem az, ha felismertük, hogy az irgalmas szeretet kézzelfogható, életszagú gyakorlása a küldetésünk. Jézus Krisztus mutatta meg nekünk, hogy az igazi erő nem a hatalomban és a vagyonban rejlik, hanem az együttérzésben, a másik ember mellett való kiállásban.”

Rámutatott arra is, hogy a rászoruló-k szolgálatának gyümölcsei nem statisztikákban mérhetők, hanem egy-egy mo-solyban, gesztusban mutatkoznak meg. Hangsúlyozta, hogy a díjazottak életük részévé tették a segítséget, és állhatatosan jelen vannak a legnehezebb helyzetekben is. Ők a csendes építői egy emberibb, test-véribb világnak. Az igazgató a Karitász nevében köszönetet mondott minden ön-kéntes áldozatos szolgálatáért. A kitün-tetésben részesülők elismerő oklevelet, egy különleges Karitász-jelvényt és egy, a díjazottakat méltató kiadványt vehet-tek át Fekete Szabolcs Benedek püspök

elnöktől, Zagyva Richárd országos igazgatótól és egyházmegyei igazgatójuktól.

Az önkéntesek nevében Zemlényi Katica, a székesfehérvári Almássy-telepi Krisztus Király Karitász Csoport vezetője mondott beszédet, megköszönve a vezetőség megbe-csülését és bizalmát az önkéntesek szolgálata iránt. Elmondta, hogy az elismerés nemcsak a díjazottaké, hanem a mögöttük álló karitászcsoportoké is, melyek tagjai fáradhatatlanul felkeresik a rászorulókat, az egyedülállókat és a nagycsaládokat, s nem csupán csomagokat visznek nekik, hanem jó szót, fizikai és lelki támaszt is, mert Jézust látják a szenvedőkben. Hangsúlyozta, hogy a díj a családtagok türel-mét és támogatását is elismeri, akik gyakran nélkülözni kénytelenek szeretteiket a szolgál-at idején. Végül így buzdított: „Kedves díja-zottak, mondjátok el sokaknak, hogy milyen örömtőlök van ebben a szolgálatban! Hívjátok a fiatalokat is, hogy segítsenek nekünk, s amit mi elkezdünk, azt folytassák, és ők is megta-pasztalhatják ezt a csodálatos szolgálatot, a karitázmunkát!”

A Katolikus Karitász országos hálózatában jelenleg tizenhat egyházmegyei központban, több mint nyolcszáz csoportban közel tízezer alkalmi vagy állandó önkéntes végez szolgál-atot a rászorulókért. (A díjazottak névsorát a Magyar Kurír honlapján közöljük – a szerk.)

Szabados Edina/Katolikus Karitász
Fotó: Vermes Tibor

Fekete Szabolcs Benedek: A plébániákon, a közössé-geinkben és a családban legyünk a béke eszközei!

hoz enyhülést és reményt. A Katolikus Karitász kiemelt feladatának tekinti, hogy elismerje és értékelje önkéntesei sokrétű, példaértékű szol-gálatát, amelyet különböző szociális területe-ken végeznek országszerte.

A díj célja nemcsak a személyes áldozatvál-lalás megbecsülése, hanem az önkéntesség tár-sadalmi megbecsültségének erősítése, valamint a jótékony-ság és karitatív tevékenységek iránti elköteleződés ösztönzése is.

A díjátadó ünnepséget hálaadó szentmise vezette be, amelyet Fekete Szabolcs Benedek, a Katolikus Karitász püspök elnöke celebrált paptestvérei körében. Homíliájában Assisi Szent Ferenc rendkívüli életpéldájára hívta fel a figyelmet, két gondolatot emelve ki: a ki-engesztlődésből fakadó békeszolgálatot és a személyesség kultúráját.

A püspök elnök felidézte Szent Ferenc bátor, párbeszédre épülő tettét: a keresztes háborúk idején ő nem a fegyverek erejében bízott, hanem a tiszteletteljes kommunikációban, amely képes áthidalni a szakadékokat. Fekete Szabolcs Bene-dek az egységet romboló viszályokat, a pletykát és a rágalmat nevezte meg mint korunk kihí-vásait, s arra buzdított, hogy a plébániákon, a közösségeinkben és a családban legyünk a béke eszközei.

Kiemelt üzenetként hangzott el a személyes-ség fontossága: a szegényekhez, a betegekhez és a kitaszítottakhoz való fizikai és lelki kö-zelség. Szentbeszédében a „személytelenség már-már diktatúrájával” szemben a személyes